

Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva
Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky

Zelenina

Situačná a výhľadová správa k 31.12.2009

Bratislava,
jún 2010

Autor:

Ing. Eva MERA VÁ

Odborný garant za MP SR:

RNDr. Mária POHANKOVÁ

Technická spolupráca:

Miroslava MORÁROVÁ

Zdroje informácií:

Colné riaditeľstvo SR

Ministerstvo pôdohospodárstva SR

Ministerstvo roľníctva i rozvoju vsi PR

Pôdohospodárska platobná agentúra SR

Radela, s.r.o.

Slovenský konzervárenský zväz

Slovenská zeleninárska únia

Štatistický úrad SR

Štátna veterinárna a potravinová správa SR

Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva, Bratislava

Text neprešiel jazykovou korektúrou a za odbornosť zodpovedá autor

VÚEPP Bratislava
ISBN 978-80-8058-542-6

Summary

In 2009, according to the SO SR data, the total sown area covered 1 351,8 thousand hectares, out of which the arable land used for vegetables growing represented 7 547 hectares, i.e. 0,6 % of the total sown area. In comparison with the previous year, harvested area of vegetables (included with estimation of self-suppliers) was increased by 121 hectares to 28 547 hectares (+0,4 %). In 2009, by the average hectare yield of 11,09 tons it was produced 312 084 tons of vegetables and as compared to the previous year the production was decreased by 6,3 %. Since 1993, the reached production has been the second lowest one (after 2007). Production of all vegetables types was decreased exclusive of legumes. It was produced 144 812 tons of fruits vegetables, 85 813 tons of cabbage vegetables, 50 701 tons of root vegetables, 28 601 tons of bulb vegetables and 6 432 tons of legumes. The smallest production volume was reached by leaf vegetables (4 904 tons).

In 2009, as compared to the previous year, the total hidden harvested area was decreased to 101,65 hectares (-21,4 %). By the average hectare yield of 66,44 tons (+2,5%) it was produced 6 753,7 tons of vegetables, i.e. by 19,5 % less than in the previous year.

In 2008 in Slovakia, it was consumed 544 029 tons of vegetables and their products, i.e. by 14,0% more as compared to 2007. The total consumption of fresh vegetables reached 406 008 tons (+13,2 %). Consumption of fresh vegetables per inhabitant represented 72,1 kg. The highest consumption was observed by tomatoes, cabbage, carrot and onion. At least it has been consumed spinach, peas and beans in Slovakia.

In 2009, according to the Agricultural Payment Agency – ATIS data, producer prices of vegetables monitored downward trend (the same as in the previous year). Prices of all watched vegetables types were decreased at the interval from 15 % (tomatoes for direct consumption) to 3,9 % (salad cucumbers).

According to the SO SR data, producer prices of vegetables were increased by 8 types of vegetables. The highest hike was monitored by onion (with tops), the lowest hike was watched by parsley (without tops) and pepper. Very significantly were decreased prices of: carrot (without tops), tomatoes for direct consumption, salad cucumbers and kohlrabi (without tops).

In 2009, the total import of fresh vegetables amounted the volume of 252 651 tons, i.e. an increase by 1,6 % as compared to 2008. The highest import volume represented cabbage, cauliflower, cole-cabbage, tomatoes, melons and carrot. The biggest importers were: Poland (18,0 %), Germany (13,3 %), Czech Republic (11,8 %), Spain (9,1 %) and Netherlands (8,7 %).

The Slovak Republic was exported 45 198 tons of vegetables and in comparison with the previous year it was decreased by 12,5 %. The highest volumes of export were aimed at the Czech Republic (58,8 %), Hungary (25,4 %), Austria (4,8%) and Poland (3,3 %). The highest volumes of exported vegetables amounted vegetables boiled in water and steam or frozen vegetables, followed by tomatoes, other fresh or chilled vegetables, cabbage, cauliflower and cole-cabbage.

The total foreign trade balance of the Slovak Republic with vegetables was negative in term of the volume and financial expression and in comparison with 2008 it was increased by 2,4 % to 108 million, eventually to 207 thousand tons.

As to the foreign trade with processed vegetables, the negative trade balance was increased to 36 mil € (+6,1 %), import was decreased to 44 888 tons and export to 12 509 tons.

ÚVOD	6
SÚHRN	6
1 Regulačná a podporná politika trhu	7
<i>1.1 Colné opatrenia</i>	<i>7</i>
<i>1.2 Licenčná politika</i>	<i>7</i>
<i>1.3 Dotačná politika</i>	<i>7</i>
<i>A Štátna pomoc.....</i>	<i>7</i>
<i>B Priame platby.....</i>	<i>9</i>
<i>C Program rozvoja vidieka.....</i>	<i>10</i>
<i>D Spoločná organizácia trhu v sektore ovocie a zelenina.....</i>	<i>15</i>
<i>E Ostatné podpory v rámci dotačnej politiky.....</i>	<i>21</i>
<i>1.4 Kontrolné mechanizmy.</i>	<i>21</i>
2. Situácia na trhu v SR.....	23
<i>2.1 Plochy a produkcia zeleniny</i>	<i>23</i>
<i>2.2 Spotreba zeleniny</i>	<i>31</i>
<i>2.3 Spracovanie zeleniny</i>	<i>32</i>
<i>2.4 Kontroly</i>	<i>35</i>
<i>2.4.1 Kontrola zhody ovocia a zeleniny s obchodnými normami.....</i>	<i>35</i>
<i>2.4.2 Kontrola zdravotnej bezpečnosti čerstvého ovocia, zeleniny.....</i>	<i>38</i>
<i>2.5 Ceny zeleniny</i>	<i>39</i>
<i>2.6 Zahraničný obchod so zeleninou</i>	<i>41</i>
<i>2.6.1 Zahraničný obchod SR so všetkými krajinami spolu.....</i>	<i>41</i>
<i>2.6.2 Zahraničný obchod SR s EÚ.....</i>	<i>45</i>
3 Produkcia zeleniny v EÚ	46

Zoznam použitých skratiek

AEP	Agroenviromentálne platby
AP	Akčný plán skupiny výrobcov
ATIS	Agrárne trhové informácie Slovenska
CR SR	Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky
čl.	článok
EHS	Európske hospodárske spoločenstvo
EK	Európska komisia
EÚ	Európska Únia
ES	Európske spoločenstvo
GAEC	Good Agricultural and Environmental Conditions
ha	hektár
kg	kilogram
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MJ	Merná jednotka
MP SR	Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
MRRW	Ministerstwo rolnictwa i rozwoju wsi
NK	nariadenie Komisie
NR	nariadenie Rady
NV	nariadenie vlády
OP	operačný program
OV/SV	organizácia výrobcov / skupina výrobcov
PP	Priame platby
PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
PRV	Plán rozvoja vidieka
SAPS	Single Area Payment Scheme
SFS	School Fruit Scheme (Program školské ovocie)
Sk, SKK	slovenská koruna
SKZ	Slovenský konzervársky zväz
SOPT	Spoločná organizácia poľnohospodárskych trhov
SP	Spracovateľský podnik
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
ŠVPS SR	Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky
t	tona
tis.	tisíc
ÚKSÚP	Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky
VMP	Volume Marketing Production
VÚEPP	Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva
Z. z.	Zbierka zákonov
ŽoNFP	Žiadosť o nenávratný finančný príspevok

Úvod

Predkladaná situačná a výhľadová správa nadväzuje na správu vypracovanú v júni 2009. Jej účelom je zhodnotiť situáciu na trhu so zeleninou v Slovenskej republike v roku 2009 a predpokladať vývoj na rok 2010.

Kapitola Regulačná a podporná politika trhu informuje o legislatíve EÚ a národnej legislatíve. V závere správy sú údaje o produkcii zeleniny v EÚ.

Správa je k dispozícii na Ministerstve pôdohospodárstva SR, vo Výskumnom ústave ekonomiky pôdohospodárstva a potravinárstva a na stránke internetu <http://www.vuepp.sk>.

Súhrn

Podľa údajov ŠÚ SR celková plocha spôsobilá na osev v roku 2009 mala výmeru 1 351,8 tis. ha, z toho orná pôda využitá na zeleninu predstavovala 7 547 ha, čo je 0,6 % z celkovej ornej osevnej pôdy.

Výmera zberovej plochy zeleniny (na ornej pôde spolu s odhadom samozásobiteľov) sa medziročne zvýšila o 121 ha na 28 547 (+0,4 %). Pri priemernej hektárovej úrode 11,09 t sa v roku 2009 urodilo 312 084 t zeleniny, čo znamená medziročný pokles produkcie o 6,3 %. Dosiadnutá úroda je druhou najnižšou (po roku 2007) od roku 1993. Produkcia všetkých druhov zeleniny, okrem strukovej, klesla. Plodovej zeleniny sa urodilo 144 812 t, hlúbovej 85 813 t, koreňovej 50 701 t, cibuľovej 28 601 t a strukovej 6 432 t. Najmenší objem, 4 904 t, dosiahla listová zelenina.

Na výmere 101,65 ha zakrytých zberových plôch (medziročný pokles o 21,4 %) pri hektárovej úrode 66,44 t (+2,5 %), sa vyprodukovalo 6 753,7 t zeleniny, čo je o 19,5 % menej ako v predošlom roku.

V roku 2008 spotreba zeleniny a zeleninových výrobkov na Slovensku medziročne vzrástla na 544 029 t (+14,0 %). Spotreba čerstvej zeleniny sa zvýšila na 406 008 t (+13,2 %), čo predstavuje spotrebu 72,1 kg na obyvateľa za rok. Najvyššia spotreba bola dosiahnutá u rajčiakov, kapusty, mrkvy a cibule. Na Slovensku sa najmenej konzumuje špenát, hrach a fazuľa.

Podľa údajov PPA-ATIS, vývoj cien zeleniny od pestovateľov v roku 2009 bol klesajúci tak, ako predošlý rok. Ceny všetkých sledovaných druhov dosiahli pokles v rozmedzí od 16,5 % (rajčiaky rýchlené) po 3,9 % (uhorky šalátové).

Podľa ŠÚ SR ceny výrobcov zeleniny sa zdvihli u ôsmich druhov zeleniny. Najvyššie zvýšenie dosiahla cena cibule s vňaťou, najnižšie petržlen bez vňate a paprika zeleninová. Výrazne klesla cena karotky bez vňate, rajčiakov konzumných, uhoriek šalátových a kalerábu bez vňate.

Celkový dovoz čerstvej zeleniny v roku 2009 predstavoval objem 252 651 t, čo je nárast oproti roku 2008 o 1,6 %. Najvyšší objem dovozu tvorili kapusta, karfiol, kel, nasledovali rajčiaky, melóny a mrkva. Najväčším dovozcom bolo Poľsko (18,0 %), Nemecko (13,3 %), Česká republika (11,8 %), Španielsko (9,1 %) a Holandsko (8,7 %).

SR vyviezla 45 198 t zeleniny, medziročný pokles bol 12,5 %. Najväčší objem vývozu smeroval do Českej republiky (58,8 %), Maďarska (25,4 %), Rakúska (4,8 %) a Poľska

(3,3 %). Zelenina varená vo vode, pare alebo zmrazená tvorila najväčší podiel vyvezenej zeleniny, nasledovali rajčiaky, ostatná zelenina čerstvá alebo chladená a kapusta, karfiol a kel.

Záporné saldo zahraničného obchodu so zeleninou sa mierne prehĺbilo, oproti roku 2008 vzrástlo o 2,4 % na 108 mil. €, resp na 207 tis. t.

V zahraničnom obchode so spracovanou zeleninou dovoz klesol na 44 888 t a vývoz na 12 509 t, záporné saldo sa zvýšilo na 36 mil. € (+6,1 %).

1. Regulačná a podporná politika trhu

1.1 Colné opatrenia

V roku 2009 platilo nariadenie Komisie (ES) č. 1031/2008 z 19. septembra 2008, ktorým sa mení a dopĺňa príloha I k nariadeniu Rady (EHS) č. 2658/87 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku.

Od 1. januára 2010 je v platnosti nariadenie Komisie (ES) č. 948/2009 z 30. septembra 2009, ktorým sa mení a dopĺňa príloha I k nariadeniu Rady (EHS) č. 2658/87 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku.

1.2 Licenčná politika

Od júla 2008 sa dovozy a vývozy realizovali podľa nariadenia Rady (ES) č. 361/2008 zo 14. apríla 2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1234/2007 o vytvorení spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov a o osobitných ustanoveniach pre určité poľnohospodárske výrobky (nariadenie o jednotnej spoločnej organizácii trhov).

1.3 Dotačná politika

A Štátna pomoc (www.apa.sk/index.php?navID=124)

Štátna pomoc sa v roku 2009 poskytovala podľa:

- NV SR č. **369/2007** z 8. augusta 2007 o niektorých podporných opatreniach v pôdohospodárstve v znení nariadenia vlády SR č. **159/2008** zo 16. apríla 2008.
Toto nariadenie sa od 1. júla 2009 zrušilo a štátna pomoc sa poskytovala podľa:
- NV SR č. **264/2009** zo 17. júna 2009 o podporných opatreniach v pôdohospodárstve
- NV SR č. **381/2009** z 23. septembra 2009, ktorým sa mení a dopĺňa NV SR č. 264/2009 Z. z. o podporných opatreniach v pôdohospodárstve
- NV SR č. **484/2010** z 18. novembra 2009, ktorým sa mení a dopĺňa NV SR č. 264/2009 Z. z. o podporných opatreniach v pôdohospodárstve v znení NV SR č. 381/2009 Z. z.

Schéma štátnej pomoci na platby poistného v poľnohospodárstve

Číslo schémy : **XA 258/2007** – aktualizované znenie v súlade s nariadením vlády SR č. **159/2008** Z. z. zo 16. apríla 2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. **369/2007** Z. z. o niektorých podporných opatreniach v pôdohospodárstve.

Predmetom schémy je poskytovanie pomoci malému a strednému podniku – chovateľovi hospodárskych zvierat a pestovateľovi poľnohospodárskych plodín so sídlom v Slovenskej

republike pôsobiacemu v prvotnej výrobe poľnohospodárskych výrobkov uvedených v prílohe I Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva na platby poistného v poľnohospodárstve.

Schéma štátnej pomoci na platby poistného v poľnohospodárstve v znení Dodatku č. 2

Číslo schémy : **XA 39/2010**: - aktualizované znenie vypracované v súlade s nariadením vlády SR č. **264/2009** Z. z. o podporných opatreniach v pôdohospodárstve v znení neskorších predpisov.

Predmetom schémy je poskytovanie pomoci na úhradu časti poistného v poľnohospodárstve ako jedného z hlavných nástrojov dobrého manažmentu rizika a krízového manažmentu.

Schéma je vypracovaná v súlade s § 12 nariadenia vlády SR č. **264/2009** Z. z. o podporných opatreniach v pôdohospodárstve v znení neskorších predpisov a v súlade s čl. 12 nariadenia Komisie (ES) č. **1857/2006** o uplatňovaní článkov 87 a 88 zmluvy o štátnej pomoci pre malé a stredné podniky pôsobiace v poľnohospodárskej výrobe, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. **70/2001**.

Predpokladaný objem finančných prostriedkov v rámci schémy je:

- aktuálne na rok 2010: 3 700 000 €
- na obdobie rokov 2010 – 2013: 15 960 000 €.

Trvanie schémy

Platnosť schémy skončí 31. decembra 2013.

Posledný termín predloženia žiadosti o dotáciu je 30. máj 2013.

Posledný termín schválenia žiadosti o dotáciu je 30. jún 2013.

Dotácie pre neziskové organizácie:

- výnos Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky z 12. júla 2006 č. **2066/2006-100** o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky na všeobecne prospešné aktivity v pôdohospodárstve (oznámenie č. 473/2006 Z. z.) v znení výnosu č. **1754/2007–100** z 18. júla 2007 (oznámenie č. 354/2007 Z. z.) a výnosu č. **1785/2008–100** zo 14. augusta 2008.

Od 1. februára 2009 je v účinnosti výnos Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky z 21. januára 2009 č. 2357/2008-100 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky na všeobecne prospešné aktivity v pôdohospodárstve a pri rozvoji vidieka. Podľa tohto výnosu môžu byť poskytnuté dotácie pre združenia, zväzy, obce a iné neziskové organizácie na činnosť a realizáciu konferencií pre svojich členov a iné verejnoprospešné aktivity.

Od 15. decembra 2009 platí výnos Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky z 3. decembra 2009 č. 1600/2009-100, ktorým sa mení a dopĺňa výnos Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky z 21. januára 2009 č. 2357/2008-100 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky na všeobecne prospešné aktivity v pôdohospodárstve a pri rozvoji vidieka.

B Priame platby (www.apa.sk/index.php?nav/D=123)

Priama platba sa poskytuje podľa:

- nariadenia Rady **(ES) č. 73/2009** z 19. januára 2009, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory pre poľnohospodárov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa ustanovujú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 1290/2005, (ES) č. 247/2006, (ES) č. 378/2007 a ktorým sa ruší nariadenie (ES) č. 1782/2003,
- nariadenia Komisie (ES) č. **370/2009** zo 6. mája 2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 795/2004, ktorým sa ustanovujú predpisy na vykonávanie schémy jednotných platieb ustanovenej v nariadení Rady (ES) č. 1782/2003
- nariadenia Komisie (ES) č. **639/2009** z 22. júla 2009, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá na vykonávanie nariadenia Rady (ES) č. 73/2009, pokiaľ ide o osobitnú podporu

Národná legislatíva

- nariadenia vlády **155/2009 Z. z.** z 30. apríla 2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 20/2009 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb,
- nariadenia vlády Slovenskej republiky **č. 114/2009 Z. z.** z 18. marca 2009 o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou doplnkových národných priamych platieb v rastlinnej výrobe,
- nariadenia vlády Slovenskej republiky **č. 127/2010** zo 17. marca 2010, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 20/2009 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb v znení neskorších predpisov,

od 1. februára 2009 nadobúda účinnosť nariadenie vlády Slovenskej republiky č. **-20/2009** zo 14. januára 2009 o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb. Toto nariadenie ruší nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 81/2007 a č. 151/2008,

- metodický pokyn MP SR č. **1900/2009-930** k nariadeniu vlády SR č. 20/2009 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb v znení nariadenia vlády SR č. 155/2009 Z. z.,
- metodický pokyn MP SR č. **1868/2009-930** k nariadeniu vlády SR č. 114/2009 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou doplnkových národných priamych platieb v rastlinnej výrobe.
- Na rok 2010 vydalo MP SR metodický pokyn **č. 1304/2010-630** k nariadeniu vlády SR č. 20/2009 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb v znení nariadenia vlády SR č. 155/2009 Z. z., nariadenia vlády SR č. 597/2009 Z. z. a nariadenia vlády SR č. 127/2010 Z. z.

- V roku **2009** sa poskytovala priama platba podľa oznámenia Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. **1434/2009-100** o výške priamych platieb a doplnkových národných platieb:

jednotná platba na plochu (SAPS):	121,60 €/ha
osobitná platba na ovocie a zeleninu:	40,50 €/ha
prechodná platba na rajčiaky:	831,48 €/ha
doplnková platba na plochu:	32 €/ha

V roku **2010** sa predpokladá nasledujúca výška priamych platieb v sektore ovocia a zeleniny a ďalšie prijaté opatrenia na realizáciu podpôr pre oživenie ovocinárstva:

jednotná platba na plochu (SAPS):	143 €/ha
osobitná platba na ovocie a zeleninu:	54 €/ha
prechodná platba na rajčiaky:	418 €/ha
doplnková platba na plochu:	5 €/ha

Tieto druhy priamych platieb sú právne nárokovateľné v prípade, že pestovateľ plní správne výrobné a agroenvironmentálne podmienky (GAEC).

C Program rozvoja vidieka

Plán rozvoja vidieka na roky 2004-2006

Základná legislatíva:

- Nariadenie Rady (ES) č. **1257/1999** zo 17. mája 1999 o podpore rozvoja vidieka z Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu (EPUZF), a ktorým sa menia a rušia niektoré nariadenia.
- Nariadenie Komisie (ES) č. **817/2004** z 29. apríla 2004 ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá na uplatňovanie nariadenia Rady (ES) 1257/1999 o podpore rozvoja vidieka z Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu (EPUZF) (čiastočne zrušené nariadenie ku dňu 15.1.2007).

Podpora zo Sektorového operačného programu - poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

a) v rámci opatrenia č. 1.1 „*Investície do poľnohospodárskych podnikov*“ k 31.12.2009 bolo na 34 projektov v sektore zeleniny vyplatených **7 578,864 tis. € (228 200,35 tis. Sk)**

b) v rámci opatrenia č. 1.2 „*Zlepšenie spracovania a predajnosti poľnohospodárskych produktov*“ k 31.12.2009 bolo na 18 projektov v sektore ovocia a zeleniny alokovaný príspevok celkom **3 605,602 tis. € (108 622,36 tis. Sk)**

Podpora z Plánu rozvoja vidieka

V rámci opatrenia č. 1 Plánu rozvoja vidieka sa poskytujú podpory na „*investície do poľnohospodárskych podnikov*“. Do 31.12.2009 bolo v sektore zeleniny poskytnutých na 10 projektov **2 397,506 tis. € (72 212,89 tis. Sk)**.

V rámci opatrenia č. 6 Plánu rozvoja vidieka sa poskytujú investície na „*zlepšenie spracovania a predajnosti poľnohospodárskych produktov*“. Do 31.12.2009 bolo v sektore ovocia a zeleniny poskytnutých na 6 projektov **1 488,367 tis. € (44 838,55 tis. Sk)**.

Spôsoby podávania žiadostí, termíny, doklady k žiadostiam a spôsoby kontroly pre uplatňovanie jednotlivých opatrení boli vydané v metodických postupoch a zverejnené na web stránke PPA.

Program rozvoja vidieka na obdobie 2007–2013 (PRV)

Základná legislatíva

- nariadenie Rady (ES) č. **1698/2005** z 20. septembra 2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka,
- nariadenie Rady (ES) č. **74/2009** z 19. januára 2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1698/2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV),
- nariadenie Komisie (ES) č. **363/2009** zo 4. mája 2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1974/2006, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV),
- nariadenie Komisie (ES) č. **370/2009** zo 6. mája 2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 795/2004, ktorým sa ustanovujú predpisy na vykonávanie schémy jednotných platieb ustanovenej v nariadení Rady (ES) č. 1782/2003,
- nariadenie vlády SR č. **499/2008 Z. z.** z 26. novembra 2008 o podmienkach poskytovania podpory podľa programu rozvoja vidieka,
- nariadenie vlády SR č. **121/2009 Z. z.** z 11. marca 2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 499/2008 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory podľa programu rozvoja vidieka,
- nariadenie vlády Slovenskej republiky **128/2010** zo 17. marca 2010, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 499/2008 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory podľa programu rozvoja vidieka v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 121/2009 Z. z.,
- oznámenie Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. **681/2009-100** o výške platieb určených na jednotlivé opatrenia v Programe rozvoja vidieka SR 2007–2013.

Podpora podľa Programu rozvoja vidieka na programovacie obdobie 2007–2013

(www.apa.sk/index.php?nav/D=121)

OS 1 : zvýšenie konkurencieschopnosti sektora poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

Priorita: podpora modernizácie, inovácie a efektivity agropotravinárskeho a lesníckeho sektora

Opatrenia:

1.1 Modernizácia fariem

1.2 Pridávanie hodnoty do produktov poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

1.3 Infraštruktúra týkajúca sa rozvoja a adaptácie poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

1.4 Zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov

1.5 Odbytové organizácie výrobcov (platí pre iné komodity, než ovocie a zeleninu)

1.6 Odborné vzdelávanie a informačné aktivity

1.7 Využívanie poradenských služieb

Financovanie:

Opatrenie 1.1: modernizácia fariem

v rámci tohto opatrenia poskytla PPA k 31.12.2009 v sektore ovocia podporu na 15 projektov **1 886 901,56 €**.

Opatrenie 1.2: pridávanie hodnoty do produktov poľnohospodárstva a lesného hospodárstva poskytla PPA k 31.12.2009 v sektore ovocia a zeleniny podporu na 10 projektov **4 305 136,49 €**.

OS 2: zlepšenie životného prostredia a krajiny opatrenie: platby za znevýhodnené prírodné podmienky v horských oblastiach a platby v ostatných znevýhodnených oblastiach

Opatrenia:

- Platby za znevýhodnené prírodné podmienky v horských oblastiach a platby v ostatných znevýhodnených oblastiach
- Platby v rámci systému NATURA 2000 a platby spojené so smernicou č. 2000/60/ES
- Agroenvironmentálne platby
- Platby za životné podmienky zvierat
- Prvé zalesnenie poľnohospodárskej pôdy
- Platby v rámci sústavy NATURA 2000 lesná pôda
- Lesnícko-environmentálne platby
- Obnova potenciálu lesného hospodárstva a zavedenie preventívnych opatrení

Opatrenie Agroenvironmentálne platby (AEP)

Podávanie žiadosti o zaradenie – súčasť jednotnej žiadosti do 15.5. + stanovené prílohy

Podávanie žiadosti o platbu - každoročne do 15.5. – v období trvania záväzku, počas 5 rokov.

Nepredloženie žiadosti o platbu znamená vylúčenie z podpory + vrátenie platieb.

Rozšírenie záväzku pre IP – najneskôr do konca 4. roku záväzku a najviac o 20 % plochy pôvodného záväzku.

Platby nenárokovateľné - (uplatnenie výberových kritérií pri pretlaku žiadateľov)

Podopatrenie AEP: základná podpora (§ 42 NV SR č. 499/2008 v znení neskorších predpisov)

Podmienky podpory pre orné pôdy

- a) nesiat' a nesadiť žiadne obilniny, olejniny, okopaniny na viac ako 50 % ornej pôdy; kukurica na zrno sa započítava k obilninám,
- b) hnojiť dusíkatými hnojivami najviac v takom množstve, aby celkový obsah dusíka neprekročil 120 kg/ha obhospodarovanej ornej pôdy ročne,
- c) nepoužívať prípravky na ochranu rastlín, ktoré sú zakázané pre základnú podporu podľa osobitného predpisu.

Základná podpora - pre ornú pôdu

65,19 €/ha

Podopatrenie AEP: integrovaná produkcia (§ 43, ods. 3, NV SR č.499/2008 v znení neskorších predpisov)

Špecifické podmienky podpory

- a) aplikovať len povolené biologické a chemické prípravky na ochranu rastlín zverejnené podľa osobitného predpisu, na poľnohospodárske plodiny pestované v rámci osevného postupu na ploche zaradenej do podopatrenia používať prípravky na ochranu rastlín v rámci rozsahu ich registrovaného použitia s účinnými látkami, ktoré sú povolené pre integrovanú produkciu zeleniny, zverejňované podľa osobitného predpisu,
- b) sledovať vývoj vlhkosti a teploty vzduchu najmä počas vegetačného obdobia a využívať dostupné signalizačné metódy a technické zariadenia na sledovanie výskytu chorôb a škodcov,
- c) zabezpečiť dodržanie limitných hodnôt prvkov a rozbor pôdnych vzoriek akreditovanou inštitúciou najmenej raz za tri roky, najmä na chemické látky (Arzén, Olovo, Kadmium, Chróm, Ortuť),
- d) zabezpečiť dodržanie limitných hodnôt prvkov a odber vzoriek a analytický rozbor zeleniny akreditovanou inštitúciou, najmä na chemické látky (Kadmium, Olovo, Ortuť, Meď a Nikel) a dusičnany,
- e) používať osivo, ktoré má osvedčenie o pôvode a kvalitu štandardného osiva,
- f) viesť aktualizované záznamy o skutočnostiach uvedených v písmenách a) až e) v elektronickej podobe alebo písomnej podobe a uchovávať ich najmenej 10 kalendárnych rokov nasledujúcich po roku, v ktorom bolo sledovanie uskutočnené

Podpora na integrovanú produkciu v zeleninárstve:

496,78 €/ha

Počet podaných žiadostí o zaradenie do podopatrenia v r. 2009: 32 na výmere 2 753,91 ha

Počet zaradených žiadostí v r. 2009: 30 na výmere 2 698,11 ha

Celkom žiadostí o platbu v r. 2009 (zaradené v r. 2008 + 2009): 51 na výmere 3 500,18 ha (vrátane zemiakov) s ročnou finančnou čiastkou 1 738 819,45 €

Predpoklad zaradenia v r. 2010: 0 ha

Podopatrenie AEP: ekologické poľnohospodárstvo (§ 44, ods. 1, NV SR č. 499/2008 v znení neskorších predpisov)

- nariadenie Rady (ES) č. **834/2007** z 28. júna 2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov, ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 2092/91
- nariadenie Komisie (ES) č. **889/2008** z 5. septembra 2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá implementácie nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe

a označovaní ekologických produktov so zreteľom na ekologickú výrobu, označovanie a kontrolu

- zákon NR SR č. **189/2009** Z. z. - zákon o ekologickej poľnohospodárskej výrobe.

Špecifické podmienky

- byť registrovaný v registri ekologických výrobcov, pričom v prvom roku obdobia vzťahu musí byť žiadateľ registrovaný ku dňu podania žiadosti,
- evidovať dokumentáciu a viesť záznam o vykonanej kontrole, pričom dohodu o výkone kontroly s akreditovanou kontrolnou organizáciou musí mať žiadateľ uzatvorenú do konca januára každého roka vzťahu,
- mať po skončení konverzného obdobia certifikovanú bioprodukciu podľa zamerania výroby,
- dodržiavať podmienky podľa osobitných predpisov – *nariadení ES a národnej legislatívy*.

V roku 2009 bolo v ekologickom poľnohospodárstve registrovaných **1 027,5 ha pre pestovanie ovocia a 325,4 ha pre pestovanie zeleniny**.

Spôsob stanovenia podpory

Východiskom pre stanovenie platby je nižší výnos a úžitkovosť hospodárskych zvierat v ekologickom poľnohospodárstve v porovnaní s konvenčným systémom hospodárenia, hlavne z hľadiska vylúčenia intenzifikačných faktorov, rozdielnej štruktúry pestovania plodín a odlišnému systému chovu hospodárskych zvierat. Ďalej sú kalkulované zvýšené náklady na pracovné sily (zvýšený podiel ručnej práce).

Výška podpory

-v konverzii

v ovocinárstve – **900,00 €/ha**

v zeleninárstve – **487,75 €/ha**

-po konverzii

v ovocinárstve – **671,15 €/ha**

v zeleninárstve – **376,75 €/ha**

Podopatrenie AEP: ochrana proti erózii na ornej pôde (§ 45, NV SR č. 499/2008 v znení neskorších predpisov)

Spôsob stanovenia podpory

Výška platby vychádza z vyšších nákladov spočívajúcich v dodržaní spôsobov využívania orných pôd platných pre toto podopatrenie:

- stabilizačný osevný postup – pestovanie medziplodín (agrotechnika + osivo). Tieto náklady sú znížené o 40 % nakoľko podmienkou je dodržať minimálny podiel 30 % ozimín + 10 % viacročných krmovín,
- prijateľná veľkosť parcely – vytvorenie minimálne 10 m širokých pásov (min. 1 pás na 200 m) obsiatych trávami, d'atelinotrávami a pod. Tieto náklady vyplývajú zo straty na bežnej produkcii z orných pôd, potreby zatrávňovania (agrotechnika, osivo) i komplikovanejšej manipulácie mechanizmov. Zvýšené náklady čiastočne kompenzuje zisk z produkcie tráv na vytvorených pásoch.

Ochrana proti erózii na ornej pôde

a) **157,67 €/ha** pri zabezpečení stabilizačného osevného postupu

b) **45,31 €/ha** pri zabezpečení prijateľnej veľkosti parcely

Kombinovateľnosť podopatrení nie je povolená na rovnakej ploche. Transformácia podopatrení podľa tabuľky v NV SR č. 499/2008.

Všetky vyššie uvedené agroenvironmentálne podpory sú spracované do podrobných metodických postupov pre predkladanie žiadostí, z toho dôvodu je potrebné sledovať webovú stránku a výzvy PPA na predkladanie žiadostí (www.apa.sk).

Prehľad výziev a prijatých žiadostí na projektové opatrenia PRV

Číslo opatrenia (kód opatrenia)	Opatrenie	Počet prijatých ŽoNFP
1.1 (121)	Modernizácia fariem	4186
1.2 (123)	Pridávanie hodnoty do poľnohosp. produktov a produktov lesného hosp.	276
1.3 (125)	Infraštruktúra týkajúca sa rozvoja a adaptácie poľnohosp. a lesného hosp.	321
1.4 (122)	Zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov	212
1.5 (142)	Odbytové organizácie výrobcov	66
1.6 (111)	Odborné vzdelávanie a informačné aktivity	402
1.7 (114)	Využívanie poradenských služieb	756
2.1 (226)	Obnova potenciálu lesného hospodárstva a zavedenie preventívnych opatrení	626
3.1 (311)	Diverzifikácia smerom k nepoľnohosp. činnostiam	271
3.2.A (313)	Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu - časť A	230
3.2.B (313)	Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu - časť B	22
3.3 (331)	Vzdelávanie a informovanie	138
3.4.1 (321)	Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo	626
3.4.2 (322)	Obnova a rozvoj obcí	646
3.5 (341)	Získavanie zručností, oživovanie a vykonávanie stratégií	16
4.1 (413)	Implementácia integrovaných stratégií rozvoja územia	38
4.3 (431)	Chod miestnej akčnej skupiny	
Celkom za projektové opatrenia PRV		8 832

Prameň: PPA

Všetky výzvy sú zverejnené na stránke PPA: <http://www.apa.sk/index.php?navID=256>.

D Spoločná organizácia trhu v sektore ovocia a zeleniny

- nariadenie Rady (ES) č. **1182/2007** z 26. septembra 2007, ktorým sa stanovujú osobitné pravidlá pre sektor ovocia a zeleniny a menia a dopĺňajú smernice 2001/112/ES a 2001/113/ES a nariadenia (EHS) č. 827/68, (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96, (ES) č. 2826/2000, (ES) č. 1782/2003 a (ES) č. 318/2006 a zrušuje nariadenie (ES) č. 2202/96 účinnosť od 1. januára 2008 do 1. júla 2008,
- nariadenie Rady (ES) č. **1234/2007** z 22. októbra 2007 o vytvorení spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov a o osobitných ustanoveniach pre určité poľnohospodárske výrobky (nariadenie o jednotnej spoločnej organizácii trhov) v znení nariadenia Rady (ES) č. **361/2008** zo 14. apríla 2008,
- nariadenie Rady (ES) č. **13/2009** z 18. decembra, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 1290/2005 o financovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky a (ES)

- č. 1234/2007 o vytvorení spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov a o osobitných ustanoveniach pre určité poľnohospodárske výrobky (nariadenie o jednotnej spoločnej organizácii trhov) s cieľom vytvoriť program podpory konzumácie ovocia v školách,
- nariadenie Komisie (ES) č. **1580/2007** z 21. decembra 2007, ktorým sa ustanovujú vykonávacie pravidlá pre nariadenia Rady (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96 a (ES) č. **1182/2007** v sektore ovocia a zeleniny,
 - nariadenie Komisie (ES) č. **1221/2008** z 5. decembra 2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1580/2007, ktorým sa ustanovujú vykonávacie pravidlá pre nariadenia Rady (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96 a (ES) č. 1182/2007 v sektore ovocia a zeleniny, pokiaľ ide o obchodné normy účinné od 1. júla 2009,
 - nariadenie Komisie (ES) č. **288/2009** zo 7. apríla 2009, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007, pokiaľ ide o pomoc Spoločenstva pri poskytovaní ovocia a zeleniny, spracovaného ovocia a zeleniny a výrobkov z banánov deťom vo vzdelávacích zariadeniach v rámci programu podpory konzumácie ovocia v školách,
 - nariadenie vlády SR č. **369/2008** z 10. septembra 2008 o podmienkach vykonávania niektorých opatrení spoločnej organizácie trhu s ovocím a zeleninou,
 - nariadenie vlády SR č. **341/2009** Z. z. o poskytovaní pomoci na podporu spotreby ovocia a zeleniny pre deti v materských školách a pre žiakov v základných školách,
 - Národná stratégia SR pre operačné programy organizácií výrobcov v sektore ovocia a zeleniny v znení neskorších predpisov, uverejnená na internetovej stránke MP SR dňa 28. januára 2009:
<http://www.land.gov.sk/sk/index.php?navID=2&navID2=2&sID=26&id=973>,
 - Národná stratégia SR pre program podpory spotreby ovocia a zeleniny u detí a žiakov v školách – „Školské ovocie“, uverejnená na internetovej stránke MP SR dňa 24. júla 2009: <http://www.land.gov.sk/sk/index.php?navID=1&id=1667>.

Nevyhnutné zložky pre realizáciu SOPT sú **organizácie výrobcov alebo skupiny výrobcov** (OV/SV), uznané MP SR, ktoré môžu požiadať o nasledujúce druhy podpôr:

a) Financovanie plánov na dosiahnutie uznania -NR (ES) č. **1234/2007**, NK č. **1580/2007**

Podpora sa poskytuje na realizáciu plánov uznania (akčných plánov) a uľahčenie administratívnych operácií v prvých rokoch činnosti SV, počas prvých piatich rokov v pomere: 75 % poskytne EÚ a 25 % členský štát

Financovanie akčných plánov v každom roku je vo výške:

- 10 % z hodnoty predanej produkcie v prvom a druhom roku
- 8 % v treťom,
- 6 % vo štvrtom
- 4 % v piatom roku riešenia plánu na dosiahnutie uznania.

Maximálna možná pomoc je 100 000 € v každom roku.

V roku 2009 bola 4 skupinám výrobcov vyplatená za realizáciu plánu uznania za rok 2008 suma **70 697,80 €**.

b) Podpora na operačné fondy a riešenie operačných programov OV

Podpora z EÚ je vo výške 60 % vynaložených výdavkov na financovanie OP, alebo maximálne 4,1 % z ročnej hodnoty predanej produkcie (VMP) uvedenej na trh OV v referenčnom období.

OV, ktoré od roku 2009:

- zmenili OP podľa prechodných ustanovení NR (ES) č. 1234/2007 čl. 203a ods. 3 a NK (ES) č. 1580/2007
- predložili nový OP podľa NR (ES) č. 1234/2007 čl. 103d body 1 a 2 a NK (ES) č. 1580/2007 sa vyplatí finančná podpora podľa toho, ktorá z uvedených hodnôt je nižšia:
 - a) 50 % skutočne vynaložených výdavkov na financovanie OP, alebo
 - b) maximálne 4,1 % z VMP uvedenej na trh OV v referenčnom období.

Podporovateľné činnosti sú ustanovené v „**Národnej stratégii SR pre operačné programy organizácií výrobcov**“, ktorá je vystavená na web stránke MP SR:

http://ec.europa.eu/agriculture/markets/fruitveg/countries/sk/strategy_sk.pdf.

Čerpanie:

Od roku 2006 rieši operačný program 1 OV (ODPO SK FRUIT - Ostratice) a od roku 2007 rieši operačný program aj OV (OD BONUM – Dunajská Lužná).

V roku 2009 boli vyplatené finančné prostriedky vo výške **860 352,57 €**.

c) Výrobná podpora pre spracovaný rajčiak, broskyne a hrušky – NR (ES) č. 2201/1996, NK (ES) č. 1535/2003.

Reformou bola podpora zrušená a objem finančných prostriedkov na spracovanie rajčiaka, ktorý prináležal SR bol zaradený do priamych platieb. Podpory z nárokovateľného objemu sa vyplácajú ako osobitná platba na ovocie a zeleninu a prechodná platba na rajčiaky.

d) Prechodná platba na rajčiaky: NK (ES) č. 1973/2004

V roku 2009 bola podpora za spracované vyplatená formou prechodnej platby na výmeru pestovaných rajčiakov v kalendárnom roku na základe uzatvorenej zmluvy medzi prvým spracovateľom a organizáciou výrobcov/skupinou výrobcov podľa nariadenia vlády SR č. **20/2009** zo 14. januára 2009. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb.

Pre rok 2009 podľa čl. 171dc NK (ES) č. 1973/2004 pre rok 2009 bola orientačná výška pomoci na 1 ha pestovaných rajčiakov v SR stanovená na 496,78 €. Definitívna výška podpory na 1 ha sa určila na základe skutočne deklarovanej výmery.

Podľa predchádzajúcich podmienok SOT schvaľuje PPA prvých spracovateľov na rajčiaky, ktorí písali zmluvu s dodávateľmi a zverejňuje ich do Vestníka MP SR.

Časový harmonogram pre administráciu schvaľovania prvých spracovateľov podľa NK (ES) č. 1548/2007 a nariadenia vlády SR č. 20/2009

Do 31. 12. 2009	Podanie žiadosti o registráciu prvého spracovateľa (SP)
Do 30. 03. 2010	Uverejnenie schválených prvých spracovateľov vo Vestníku MP SR

V roku 2009 bolo u troch spracovateľov spracovaných **21 245 t** priemyselných rajčiakov z čoho bolo vyrobených **3 433 t** rajčiakového koncentráту.

Program školské ovocie

PPA vydala Metodický postup pre žiadateľov o poskytnutie pomoci na zabezpečovanie dodávok ovocia, zeleniny a výrobkov z nich pre deti a žiakov v školách v rámci programu „Školské ovocie“ pre školský rok 2009/2010

Hlavné nástroje v programe školské ovocie (SFS):

-Dodávky ovocia a zeleniny do škôl - (oprávnené náklady – na OZ, dopravu, distribúciu, balenie, zariadenia, komunikáciu vrátane informačného plagátu EÚ, monitoring a hodnotenie) –financované z rozpočtu EÚ a z národných zdrojov/súkromných zdrojov.

-Sprievodné opatrenia - osвета, vzdelávanie o zdravotných dopadoch, propagácia vo vzťahu k výrobe, zdravej výžive a k životnému prostrediu, vzdelávanie na školách v súlade s výživovou politikou, verejné kampane (so zainteresovaním rezortu zdravotníctva a školstva) –financované z národných zdrojov.

-Rozpočet EÚ – 27

90 mil. € na dodávky

-Finančný podiel pre SR

73 % z EÚ/ 27 % SR (vrátane súkromných zdrojov)

1,276 mil. € EÚ / 0,470 mil. € SR

Počet žiadostí o schválenie uchádzača o zabezpečovanie ovocia, zeleniny a výrobkov z nich do škôl

46 žiadostí

Z toho bolo

8 žiadostí zamietnutých

1 dodávateľ odstúpil

37 žiadostí zostáva schválených

Počet škôl zapojených do Školského programu

1 194

Celkový počet žiakov v školách

263 828

Informácie o programe je možné nájsť na webovej stránke www.skolskeovocie.sk.

Časový harmonogram pre administráciu organizovania trhu v komodite čerstvé ovocie a zeleninu pre rok 2010

V priebehu celého roka	Prijímanie žiadosti o predbežné uznanie SV. Nové SV spolu so žiadosťou o predbežné uznanie, predkladajú plán na dosiahnutie uznania – akčný plán. Prijímanie žiadosti o zabezpečovanie ovocia, zeleniny a výrobkov z nich do škôl počas roka.
1. január	Zahájenie implementácie nových schválených OP (žiadosti podané do 15. septembra 2009) podľa „Metodického postupu pre žiadateľov o schválenie operačného programu a financovanie operačných fondov organizácií výrobcov a združení organizácií výrobcov (ďalej len „Metodický postup pre OP“)
15. január	Predkladanie žiadosti o rozšírenie sortimentu ovocia, zeleniny a výrobkov z nich do škôl v programe „Školské ovocie“
15. február	OV môžu podávať žiadosti o zúčtovanie štvrťročných platieb počas ročnej realizácie OP a dofinancovanie za obdobie október – december podľa „Metodického postupu pre OP“ OV predkladajú „Ročnú správu o realizácii operačného programu“
Do 31. marca	Predbežne uznané SV môžu požiadať o podporu na realizáciu akčných plánov za druhý polrok 2009/ročnú platbu podľa „Metodického postupu pre AP“ Prijímanie žiadosti o poskytnutie pomoci (za obdobie od 1. septembra do 31. decembra) v programe „Školské ovocie“.
1. - 30. apríl	OV môžu požiadať o zálohovú platbu* na financovanie OP za obdobie apríl až jún podľa „Metodického postupu pre OP“
Do 30. apríla	OV môžu žiadať o 1. štvrťročnú platbu na financovanie OP za obdobie január - marec podľa „Metodického postupu pre OP“
Do 30. apríla	SV, ktoré zrealizovali posledný rok akčného plánu, musia podať žiadosť o uznanie ako OV
Do 30. júna	Prijímanie žiadosti o poskytnutie pomoci (za obdobie od 1. januára do 31. marca) v programe „Školské ovocie“.
1. – 31. júl	OV môžu podávať žiadosti o zálohovú platbu* na financovanie OP za obdobie júl až september podľa Metodického postupu pre OP“
Do 31. júla	OV môžu žiadať o 2. štvrťročnú platbu na financovanie OP za obdobie apríl – jún podľa „Metodického postupu pre OP“
15. september	OV môže podávať žiadosť o uznanie ako OV a schválenie nového OP, ktorý sa bude realizovať od 1. januára 2010 OV môže podávať žiadosť o uplatnenie zmien a doplnkov do schváleného operačného programu pre nasledujúci rok realizácie OP. Zmeny a doplnky sa začnú uplatňovať od 1. januára nasledujúceho roka
Do 30. septembra	Predbežne uznané SV môžu požiadať o podporu na realizáciu akčných plánov za prvý polrok 2010 podľa „Metodického postupu pre AP“ Prijímanie žiadosti o poskytnutie pomoci (za obdobie od 1. apríla do 30. júna) v programe „Školské ovocie“
1. – 31. október	OV môžu podávať žiadosti o zálohovú platbu* na financovanie OP za obdobie október až december podľa „Metodického postupu pre OP“
31. október	OV môžu žiadať o 3. čiastkovú - štvrťročnú platbu na financovanie OP za obdobie júl - september podľa „Metodického postupu pre OP“
15. december	PPA informuje všetky OV o schválenej výške finančnej pomoci na realizáciu OP (v náležitých odôvodnených prípadoch môže PPA rozhodnúť do 20. januára 2011. Výdavky na realizáciu OP sú oprávnené od 1. januára 2011) Posledný termín podávania žiadosti o predbežné uznanie SV, ktorý predchádza prvému roku riešenia AP.
1. január 2011	Zahájenie implementácie schválených OP podľa žiadosti, ktoré boli podané do 15. septembra 2010.
1. – 31. január 2011	OV môžu podávať žiadosti o zúčtovanie čiastkových platieb počas ročnej realizácie OP a dofinancovanie za obdobie október – december podľa „Metodického postupu pre OP“ OV predkladajú „Ročnú správu o realizácii operačného programu“

* zálohová platba predpokladá zloženie finančnej zábezpeky vo výške 110% na príslušné obdobie

Harmonogram pre program „Školské ovocie“

Harmonogram pre organizácie výrobcov a operačné programy

Harmonogram pre skupiny výrobcov a akčné plány

Obchodná politika v komodite ovocie a zelenina v rámci SOT

Pri dovoze ovocia a zeleniny do Spoločenstva nie je vo všeobecnosti potrebná dovozná licencia, okrem dovozu jablák. Systém dovozných povolení pre jablká dovážané z tretích krajín sa administruje podľa nariadenia Komisie (ES) č. **1580/2007**.

V rámci obchodnej politiky s tretími krajinami sa môžu uplatňovať kvóty na dovoz cesnaku, banánov, konzervovaných húb rodu *Agaricus*. Pre tieto dovozy do Spoločenstva musí dovozca predložiť dovoznú licenciu.

Vývoz ovocia a zeleniny nepodliehal v roku 2009 licenčnému konaniu.

Termíny podávania žiadostí o licencie:

Dovoz cesnaku:

Dovoz cesnaku sa administruje v zmysle nariadenia Komisie (ES) č. **341/2007** o otvorení a ustanovení správy colných kvót a zavedení systému dovozných licencií a osvedčení o pôvode vzťahujúcich sa na cesnak a niektoré ďalšie poľnohospodárske výrobky dovezené z tretích krajín. Žiadosti sa podávajú na štvrťroky:

- 1. štvrťrok: jún–august
- 2. štvrťrok: september–november
- 3. štvrťrok: december–február
- 4. štvrťrok: marec–máj

Dovoz cesnaku

Komodita	Kód CS	Žiadané množstvo (kg)	Udelené množstvo (kg)	Skutočne dovezené množstvo v (kg) na základe doposiaľ vrátených licencií
Bezkvótový cesnak	0712 90 90	22 000	22 000	22 000
Kvótový cesnak	0703 20 00	2 002 711	306 964	218 412

Dovoz konzervovaných húb:

Dovoz konzervovaných húb sa administruje v zmysle nariadenia Komisie (ES) č. **1979/2006** ktorým sa otvárajú tarifné kvóty a ustanovuje ich správa na konzervované huby dovezené z tretích krajín.

Žiadosti sa podávajú v období: počas prvých päť pracovných dní januára.

Dovoz konzervovaných húb

Komodita	Kód CS	Žiadané množstvo (kg)	Udelené množstvo (kg)	Skutočne dovezené množstvo (kg)
Konzervované šampiňóny	2003 10 30	3 602 488	2 073 155	2 073 143,64

Vývoz čerstvej zeleniny s vývoznou náhradou: v roku 2009 neboli vyplatené žiadne vývozné náhrady v sektore zeleniny.

E Ostatné podpory v rámci dotačnej politiky:

Propagácia poľnohospodárskych výrobkov

- nariadenie Rady (ES) č. **3/2008** zo 17. decembra 2007 o informačných a propagačných akciách na podporu poľnohospodárskych výrobkov na vnútornom trhu a v tretích krajinách
- nariadenie Komisie (ES) č. **501/2008** z 5. júna 2008, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 3/2008 o informačných a propagačných akciách na podporu poľnohospodárskych výrobkov na vnútornom trhu a v tretích krajinách
- nariadenie Komisie (ES) č. **1313/2008** z 19. decembra 2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 501/2008, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 3/2008 o informačných a propagačných akciách na podporu poľnohospodárskych výrobkov na vnútornom trhu a v tretích krajinách.

Zameranie programu - zhrnutie: zdôrazňovanie kvality, charakteristické znaky, špecifické výrobné metódy, nutričná a zdravotná hodnota, bezpečnosť potravín, rešpektovanie životného prostredia, kampane zamerané na osobitné cieľové skupiny (napr. na deti v školách), označovanie a spätná vysledovateľnosť.

**Financovanie: 60 % EÚ / najmenej 20 % súkromné zdroje / 20 % SR pre OZ;
50 % EÚ / najmenej 20 % súkromné zdroje /30 % SR iné komodity.**

1.4 Kontrolné mechanizmy

Kontrola zhody s obchodnými normami podľa SOPT

- nariadenie Rady (ES) č. **1234/2007** z 22. októbra 2007 o vytvorení spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov a o osobitných ustanoveniach pre určité poľnohospodárske výrobky (nariadenie o jednotnej spoločnej organizácii trhov) v znení nariadenia Rady (ES) č. **361/2008** zo 14. apríla 2008.
- nariadenie Komisie (ES) č. **1580/2007** z 21. decembra 2007, ktorým sa ustanovujú vykonávacie pravidlá pre nariadenia Rady (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96 a (ES) č. 1182/2007 v sektore ovocia a zeleniny v znení neskorších predpisov,
- nariadenia Komisie (ES) č. **1221/2008** z 5. decembra 2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1580/2007, ktorým sa ustanovujú vykonávacie pravidlá pre nariadenia Rady (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96 a (ES) č. 1182/2007 v sektore ovocia a zeleniny, pokiaľ ide o obchodné normy,
- nariadenie Komisie (ES) č. **771/2009** z 25. augusta 2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1580/2007, pokiaľ ide o obchodné normy v sektore ovocia a zeleniny,
- NR SR č. **491/2001** Z. z. o organizovaní trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami.

Klasifikácia produktov a obchodné normy pre druhy zeleniny:

- nariadenie Komisie (ES) č. **1466/2003** – obchodná norma kvality pre artičoky,
- nariadenie Komisie (ES) č. **48/2003** – miešaných baleniach ovocia a zeleniny,
- nariadenie Komisie (ES) č. **982/2002** – obchodná norma kvality pre šampiňóny,
- nariadenie Komisie (ES) č. **2396/2001** – obchodná norma kvality pre pór,

- nariadenie Komisie (ES) č. **1615/2001** – obchodná norma kvality pre cukrové melóny,
 - nariadenie Komisie (ES) č. **1543/2001** – obchodná norma kvality pre šaláty, endíviu a eskariol,
 - nariadenie Komisie (ES) č. **1508/2001** – obchodná norma kvality pre cibuľu,
 - nariadenie Komisie (ES) č. **912/2001** – obchodná norma kvality pre strukovú fazuľku,
 - nariadenie Komisie (ES) č. **790/2000** – obchodná norma kvality pre rajčiaky v znení poslednej úpravy 717/2001,
 - nariadenie Komisie (ES) č. **2561/1999** – obchodná norma kvality pre hrášok v znení poslednej úpravy 532/2001,
 - nariadenie Komisie (ES) č. **2377/1999** – obchodná norma kvality pre špargľu,
 - nariadenie Komisie (ES) č. **1455/1999** – obchodná norma kvality pre zeleninovú papriku v znení poslednej úpravy **2706/2000**,
 - nariadenie Komisie (ES) č. **730/1999** – obchodná norma kvality pre mrkvu,
 - nariadenie Komisie (ES) č. **963/1998** – obchodná norma kvality pre karfiol,
 - nariadenie Komisie (ES) č. **2288/1997** – obchodná norma kvality pre cesnak,
 - nariadenie Komisie (ES) č. **1093/1997** – obchodná norma kvality pre dyňu červenú v znení poslednej úpravy **1615/2001**,
 - nariadenie Komisie (ES) č. **831/1997** – obchodná norma kvality pre avokádo v znení poslednej úpravy 1167/1999,
 - nariadenie Komisie (ES) č. **410/1990** – obchodná norma kvality pre uhorky v znení poslednej úpravy 888/1997,
- nariadenie Komisie (ES) č. **1591/1987** – obchodná norma kvality pre kapustu, ružičkový kel, stopkatý zeler, špenát v znení poslednej úpravy 1135/2001,
- nariadenie Komisie (ES) č. **2213/1983** – obchodná norma kvality pre cibuľu a čakankové puky v znení poslednej úpravy **1508/2001**,
 - nariadenie Komisie (ES) č. **1292/1981** – obchodná norma kvality pre baklažány a cukety,
 - nariadenie Komisie (ES) č. **643/2006** z 25. apríla 2006, ktorým sa stanovuje obchodná norma pre hlávkovú kapustu a hlávkový kel a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 1591/87,
 - nariadenie Komisie (ES) č. **1580/2007** z 21. decembra 2007, ktorým sa ustanovujú vykonávacie pravidlá pre nariadenia Rady (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96 a (ES) č. 1182/2007 v sektore ovocia a zeleniny,
 - nariadenie Komisie (ES) č. **771/2009** z 25. augusta 2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1580/2007, pokiaľ ide o obchodné normy v sektore ovocia a zeleniny.

Od 1.7.2009 vstúpilo do platnosti Nariadenie Komisie (ES) č. **1221/2008** z 5. decembra 2008, ktorou sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. **1580/2007** z 21. decembra 2007, ktorým sa ustanovujú vykonávacie pravidlá pre nariadenia Rady (ES) č. 2200/96, (ES) 2201/96 a (ES) č. 1182/2007 v sektore ovocia a zeleniny, pokiaľ ide o obchodné normy, ktorým sa rušia pôvodné obchodné normy pre ovocie a zeleninu (uvedené vyššie). Tieto sa nahrádzajú **Všeobecnou obchodnou normou a osobitnými obchodnými normami** pre: jablká; citrusové plody; kivi; šaláty, endívia a eskariol; broskyne a nektárinky; hrušky; jahody; zeleninová paprika; stolové hrozno; rajčiaky.

2 Situácia na trhu v SR

Situácia v sektore zeleniny na Slovensku je neuspokojivá. Podľa predsedu Slovenskej zeleninárskej únie, nie je na Slovensku zabezpečený odbyt zeleniny. Spracovateľský priemysel takmer neexistuje, reťazec pestovateľ – spracovateľ - obchod nefunguje. Pestovatelia môžu predat' svoju produkciu cez obchodné reťazce, problém je však v tom, že sa neuzatvárajú celoročné zmluvy, ale nakupuje sa formou burzy najlacnejší tovar. Ďalším problémom je, že pre obchodné reťazce nie je dostatok domácej zeleniny. Výrobcovia nie sú združení v organizáciách, ktoré by boli silným partnerom pre obchod a vedeli by ponúknuť dostatočné množstvá zeleniny pre uspokojenie potrieb zákazníkov.

2.1 Plochy a produkcia zeleniny

Podľa údajov ŠÚ SR celková plocha spôsobilá na osev mala výmeru 1 351,8 tis. ha, z toho orná pôda využitá na zeleninu predstavovala 7,5 tis. ha (0,6 %).

Vývoj zberových plôch zeleniny na ornej pôde (ha)

Annual Harvested Area on Arable Land of Vegetables (Ha)

Tabuľka č. 1

Druh	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kapusta biela	1 680	1 271	841	1 079	739	668	559
Kapusta červená	80	58	44	37	43	34	33
Kapusta pekinská	24	29	32	23	23	17	4
Karfiol	316	244	210	253	164	141	117
Brokolica	145	69	42	22	17	13	9
Kel hlávkový	140	85	90	79	41	33	27
Kel ružičkový	-	-	32	0	0,3	D	0
Kaleráb	147	108	87	94	61	35	36
Zeler	69	52	25	45	43	40	31
Mrkva a karotka	888	766	482	555	401	455	387
Petržlen	577	416	341	381	277	247	241
Repa červená	86	63	50	43	33	20	23
Red'kovka	39	60	55	65	18	13	22
Uhorky nakladačky	514	351	394	334	196	166	151
Uhorky šalátové	130	112	106	102	95	68	70
Melóny cukrové	172	153	627	130	84	65	45
Dyňa červená	550	655	150	403	278	219	224
Paprika	757	629	633	568	467	365	383
Rajčiaky konzumné	272	252	256	253	244	163	159
Rajčiaky priemyselné	1 194	1 072	960	867	776	613	601
Cibuľa	1 291	1 422	778	765	756	780	622
Cesnak	78	68	60	64	75	29	25
Pór	17	9	5	5	2	1	1
Šalát hlávkový	41	29	31	34	22	36	36
Špenát	121	30	1	6	53	169	187
Fazuľa struková	68	44	25	17	3	1	1
Hrach strukový	1 979	1 267	1 034	243	189	327	1 301
Špargľa	332	347	412	304	317	366	359
Kukurica cukrová	2 311	1 211	1 272	1 553	1 769	1 898	1 137
Cukety	53	47	52	53	37	28	33
Tekvica	155	632	863	365	617	459	659
Baklažán	-	-	-	2	1	D	1
Ostatná zelenina	68	82	33	51	28	13	65
Orná pôda spolu	14 294	11 633	10 023	8 795	7 870	7 482	7 547
Odhad samozásobiteľov	21 000	21 000	21 000	21 000	21 000	21 000	21 000
Zelenina spolu	35 294	32 632	31 023	29 795	28 870	28 485	28 547

- údaj sa nevyskytol

D dôverný údaj

Prameň: ŠÚ SR

Vývoj výmery ornej pôdy zasiatej zeleninou mal od roku 2004 do roku 2008 klesajúci trend, v roku 2009 zaznamenal mierny nárast (+0,9 %).

Produkcia zeleniny na ornej pôde (t)
Production of Vegetables on the Arable Land (t)

Tabuľka č. 2

Zelenina	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kapusta biela	37 193	21 127	26 521	18 918	18 212	13 896
Kapusta červená	1 401	610	604	834	614	745
Kapusta pekinská	612	717	555	408	78	88
Karfiol	3 519	2 514	2 919	1 925	1 367	1 194
Brokolica	598	197	147	184	119	99
Kel hlávkový	1 358	944	1 131	713	437	543
Kel ružičkový	58	27	2	2	D	0
Kaleráb	1 679	1 412	1 395	919	457	495
Zeler	775	262	637	576	581	398
Mrkva a karotka	15 668	11 284	12 972	7 801	9 435	7 934
Petržlen	5 109	3 557	6 139	1 755	3 257	2 124
Repa červená	993	1 023	576	514	402	426
Red'kovka	523	549	493	86	82	131
Uhorky nakladačky	2 778	5 152	4 814	2 300	1 540	1 531
Uhorky šalátové	4 143	4 440	5 031	2 728	3 207	3 766
Melóny cukrové	1 676	1 605	1 540	568	329	455
Dyňa červená	10 317	9 404	6 042	4 033	2 497	2 888
Paprika zeleninová	7 916	8 730	8 897	7 815	5 108	6 727
Rajčiaky konzumné	36 630	32 441	10 620	9 901	8 977	7 475
Rajčiaky priemyselné	*27 517	*23 592	*24 940	*19 265	*21 621	*18 510
Cibuľa	26 117	12 582	13 124	8 938	14 981	12 831
Cesnak	242	164	275	435	91	84
Pór	68	67	47	22	4	6
Šalát hlávkový	407	281	238	163	459	435
Špenát	594	1	164	640	1 994	1 627
Fazuľa struková	143	128	31	7	3	3
Hrach strukový	3 286	2 498	575	398	381	2 892
Špargľa	1 195	1 409	1 080	1 112	1 242	1 296
Kukurica cukrová	6 929	5 896	5 708	4 966	18 743	6 887
Cukety	1 271	1 156	1 534	770	706	555
Tekvica	2 335	11 055	785	421	771	976
Baklažán	-	-	70	23	D	2
Ostatná zelenina	399	222	245	253	91	324
Zelenina spolu	175 932	141 398	139 850	99 393	117 805	97 250

- údaj sa nevyskytol

D dôverný údaj

*podľa údajov PPA produkcia priemyselných rajčiakov bola: v roku 2004 bola 29 622 t, v roku 2005 bola 23 558 t, v roku 2006 bola 26 995 t, v roku 2007 bola 20 604 t a v roku 2008 bola 23 589 t, v roku 2009 bola 21 245 t

Prameň: ŠÚ SR, MP SR

Po výraznom zvýšení produkcie zeleniny na ornej pôde v roku 2008, objem úrody v roku 2009 klesol na 97 250 t (-17,4 %).

Vývoj zberových plôch zeleniny vrátane odhadu samozásobiteľov (ha)

Annual Harvested Area of Vegetables Including Estimate of Self-supplier (ha)

Tabuľka č. 3

Druh	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kapusta biela	5 786	4 557	4 521	4 448	3 911	3 827	3 718
Kapusta červená	347	214	366	423	429	420	420
Kapusta pekinská	22	21	22	23	23	23	4
Karfiol	974	946	974	990	906	873	849
Brokolica	143	132	87	114	129	125	121
Kel hlávkový	748	1 119	846	917	879	882	876
Kel ružičkový	18	22	46	78	108	108	108
Kaleráb	809	936	988	1 127	1 144	1 177	1 179
Zeler	272	265	221	241	245	242	233
Mrkva a karotka	3 128	3 045	2 720	2 792	2 568	2 562	2 494
Petržlen	1 393	1 421	1 179	1 155	1 052	1 022	1 016
Repa červená	225	210	227	278	298	285	288
Red'kovka	127	173	195	197	157	152	161
Uhorky nakladačky	1 537	1 372	1 381	1 355	1 243	1 213	1 198
Uhorky šalátové	954	937	957	992	1 006	978	981
Melóny cukrové	172	170	201	191	146	126	106
Dyňa červená	659	688	672	502	393	334	339
Paprika	2 438	2 301	2 296	2 219	2 119	2 067	2 084
Rajčiaky konzumné	2 537	2 535	2 441	2 431	2 331	2 321	2 321
Rajčiaky priemyselné	1 105	1 000	908	871	780	617	601
Cibuľa	2 981	3 175	2 434	2 421	2 402	2 346	2 188
Cesnak	981	972	603	614	625	529	526
Pór	22	19	18	18	15	14	14
Šalát hlávkový	248	236	286	288	296	310	310
Špenát	150	54	59	65	112	229	246
Fazuľa struková	202	191	181	216	222	220	220
Hrach záhradný	2 492	1 842	1 749	959	894	1 032	2 006
Špargľa	173	240	247	304	304	304	358
Kukurica cukrová	2 602	1 465	1 473	1 919	2 135	2 264	1 503
Cukety	572	712	613	755	761	832	837
Tekvica	560	941	1 211	761	1 052	894	1 094
Baklažán	-	-	-	14	18	18	18
Ostatná zelenina	161	107	119	114	95	80	132
Zelenina spolu	34 538	32 017	30 241	29 795	28 870	28 426	28 547

- údaj sa nevyskytol

Prameň: ŠÚ SR

Zberové plochy zeleniny vrátane odhadu samozásobiteľov v roku 2009 sa zväčšili medziročne na 28 547 ha, čo je o 121 ha viac (+0,4 %).

Priemerné hektárové úrody zeleniny vrátane odhadu samozásobiteľov (t)

Average Hectare Yields of Vegetables Including Estimate of Self-supplier (t)

Tabuľka č. 4

Zelenina	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kapusta biela	14,09	17,74	12,91	13,63	13,01	13,06	12,2
Kapusta červená	11,49	17,73	10,60	10,30	10,51	10,22	10,55
Kapusta pekinska	44,60	28,65	32,32	24,29	24,29	24,29	20,93
Karfiol	12,18	13,14	10,12	11,40	11,31	11,03	11,14
Brokolica	7,82	8,55	9,30	8,36	9,31	9,09	9,29
Kel hlávkový	15,25	17,38	10,10	9,84	9,78	9,51	9,69
Kel ružičkový	13,06	9,57	7,77	7,37	7,580	7,50	7,50
Kaleráb	12,42	11,81	11,41	11,15	10,83	11,64	11,65
Zeler	8,13	10,32	8,58	9,72	9,48	9,63	9,22
Mrkva a karotka	13,69	13,65	13,84	13,55	12,39	14,50	14,29
Petržlen	7,20	8,44	8,94	10,94	7,85	9,55	8,50
Repa červená	12,04	14,09	14,00	11,70	11,55	11,70	11,66
Red'kovka	4,93	8,33	6,80	6,36	5,56	5,70	5,69
Uhorky nakladačky	8,47	7,16	11,21	11,13	10,36	9,99	10,11
Uhorky šalátové	14,01	14,66	17,69	17,07	14,67	15,57	16,10
Melóny cukrové	7,95	11,10	10,61	10,81	7,52	6,80	9,26
Dyňa červená	21,221	16,54	15,85	14,99	14,31	12,23	13,21
Paprika zeleninová	10,77	11,72	12,51	12,90	12,58	11,91	12,59
Rajčiaky konzumné	14,86	17,39	18,22	19,07	14,94	15,06	14,38
Rajčiaky priemyselné	17,79	27,52	25,97	28,65	24,71	35,04	30,79
Cibuľa	8,82	11,63	11,15	11,11	9,44	12,17	12,06
Cesnak	5,02	4,36	4,07	4,25	4,43	4,02	4,03
Pór	5,94	5,23	8,31	7,14	6,76	6,15	6,32
Šalát hlávkový	8,71	8,62	8,45	8,64	8,80	9,37	9,26
Špenát	7,19	14,56	6,96	8,52	9,27	10,47	8,24
Fazuľa struková	4,98	4,09	5,67	4,91	5,06	5,08	5,08
Hrach záhradný	2,07	2,72	2,48	3,00	3,15	2,71	2,65
Špargľa	5,40	4,98	5,70	3,55	3,55	3,55	3,62
Kukurica cukrová	5,92	5,90	5,29	4,05	3,31	9,21	5,99
Cukety	15,39	14,70	13,55	13,14	12,03	11,58	11,33
Tekvica	6,57	5,30	11,92	6,61	4,85	6,10	5,17
Baklažán	-	-	-	13,22	10,54	10,50	9,46
Ostatná zelenina	4,77	6,00	4,36	4,07	5,11	4,07	4,24

- údaj sa nevyskytol

Prameň: ŠÚ SR

Celková produkcia zeleniny vrátane odhadu samozásobiteľov (t)

Production of Vegetables in Total Including Estimate of Self-supplier (t)

Tabuľka č. 5

Zelenina	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kapusta biela	81 545	80 830	58 370	60 617	50 329	49 991	45 674
Kapusta červená	3 992	3 801	3 883	4 361	4 515	4 295	4 426
Kapusta pekinská	971	612	717	555	555	555	88
Karfiol	11 871	12 432	9 857	11 286	10 247	9 633	9 461
Brokolica	1 121	1 128	652	953	1 205	1 140	1 120
Kel hlávkový	8 299	8 826	8 540	9 020	8 602	8 382	8 487
Kel ružičkový	171	191	359	575	810	808	808
Kaleráb	10 046	11 054	11 274	12 564	12 395	13 703	13 740
Zeler	2 209	2 732	1 898	2 347	2 326	2 331	2 148
Mrkva a karotka	42 834	41 557	37 630	37 828	31 817	37 155	35 654
Petržlen	10 033	11 999	10 542	12 643	8 258	9 761	8 627
Repa červená	2 715	2 955	3 182	3 254	3 444	3 332	3 355
Red'kovka	629	1 445	1 329	1 254	872	867	917
Uhorky nakladačky	13 012	9 827	15 488	15 093	12 880	12 120	12 111
Uhorky šalátové	13 371	13 741	16 923	16 945	14 756	15 235	15 795
Melóny cukrové	1 368	1 885	2 134	2 069	1 097	859	984
Dyňa červená	13 976	11 387	10 650	7 519	5 625	4 089	4 479
Paprika zeleninová	26 243	26 969	28 713	28 616	26 653	24 620	26 238
Rajčiaky konzumné	34 469	33 952	37 433	38 007	35 884	34 960	33 373
Rajčiaky priemyselné	19 663	*27 517	*23 592	*24 945	*19 270	*21 626	*18 510
Cibuľa	26 282	36 921	27 145	26 902	22 662	28 544	26 394
Cesnak	4 921	4 232	2 451	2 612	2 772	2 129	2 121
Pór	129	101	147	127	102	84	86
Šalát hlávkový	2 164	2 035	2 418	2 487	2 604	2 900	2 876
Špenát	1 075	779	408	551	1 042	2 395	2 028
Fazuľa struková	1 006	783	1 025	1 062	1 122	1 118	1 118
Hrach záhradný	5 153	5 010	4 332	2 872	2 821	2 803	5 314
Špargľa	937	1 195	1 409	1 080	1 080	1 080	1 296
Kukurica cukrová	15 400	8 641	7 796	7 767	7 076	20 852	8 997
Cukety	8 803	10 456	8 311	9 925	9 161	9 629	9 478
Tekvica	3 674	4 991	14 445	5 037	5 100	5 451	5 655
Baklažán	-	-	-	186	189	186	168
Ostatná zelenina	765	642	518	466	487	325	558
Zelenina spolu	368 847	380 626	353 567	351 526	307 756	332 954	312 084

- údaj sa nevyskytol

*podľa údajov PPA produkcia priemyselných rajčiakov v roku 2004 bola 29 622 t, v roku 2005 bola 23 558 t, v roku 2006 bola 26 995 t, v roku 2007 bola 20 604 t a v roku 2008 bola 23 589 t, v roku 2009 bola 21 245 t

Prameň: ŠÚ SR, MP SR

Pri priemernej hektárovej úrode 12,92 t sa v roku 2009 na 28 547 ha urodilo 312 084 t zeleniny (na ornej pôde spolu s odhadom v domácich záhradkách), čo znamená medziročný pokles produkcie o 6,3 %. Dosiadnutá úroda je druhou najnižšou (po roku 2007) od roku 1993.

Plodová zelenina

Objem 144 812 t úrody tohto druhu zeleniny bol najväčší z celkovej produkcie zeleniny (43,9 %). Veľkosť plochy, na ktorej sa pestovala, medziročne vzrástla na 14 020 ha (+3,7 %),

ale objem produkcie klesol na 144 812 t (-7,0 %), a to vďaka 56,9 % poklesu produkcie kukurice cukrovej. Na druhej strane, takmer na dvojnásobne väčšej ploche výrazne vzrástla produkcia hrachu záhradného (+89,6 %).

Najväčšie zastúpenie v tejto skupine mali rajčiaky konzumné (23,0 %), paprika zeleninová (18,1 %) a rajčiaky priemyselné (12,8 %).

Hľúbová zelenina

V roku 2009 sa urodilo 85 813 t hľúbovej zeleniny, čo znamenalo 27,5 % z celkového objemu. Rozmer plochy sa medziročne zmenšil na 9 284 ha (-1,7 %) a objem produkcie klesol na 85 813 t (-5,2 %). Najvýraznejší pokles plochy (-82,6 %), hektárovej úrody (-13,8 %) a produkcie (-84, %) sa prejavil v u kapusty pekinskej. Parametre ostatných druhov tejto skupiny sa zmenili nevýrazne.

Koreňová zelenina

Tretí najvyšší podiel na celkovej produkcii zeleniny má koreňová zelenina. Plocha klesla na 4 192 ha a produkcia na 50 701 t (-1,7 % resp. -5,1 %). Tak, ako v roku 2008, aj v roku 2009 klesla hektárová úroda každého druhu tejto skupiny. Mrkva je hlavný reprezentant a tvorila 70,3 % produkcie.

Cibuľová zelenina

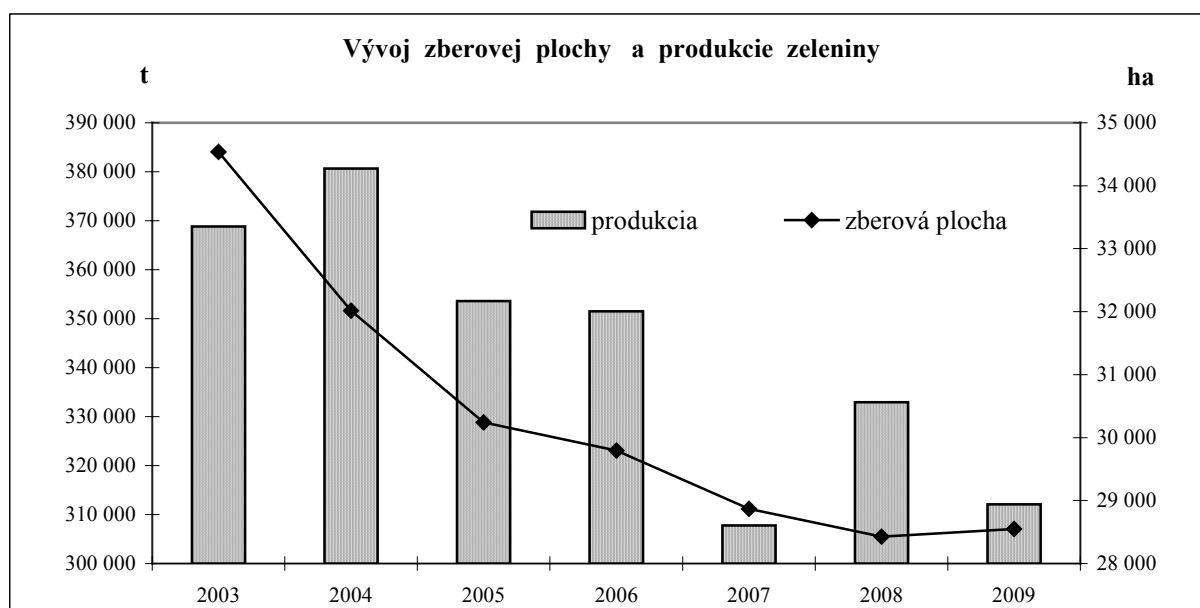
Podiel tejto skupiny (9,2 %) na celkovej produkcii zeleniny je rovnaký ako vlani. Plocha klesla o 5,6 % na 2 728 ha a produkcia o 7,0 % na 28 601 t.

Struková zelenina

Túto zeleninu predstavuje hrášok a fazuľa, tvorili 2,1 % produkcie zeleniny. Oproti ostatným druhom zeleniny dosiahli v roku 2009 v porovnaní s rokom 2008 výrazný nárast plochy na 6 432 ha (+77,8 %) a produkcie na 2 226 t (+64 %).

Listová zelenina

Na celkovej produkcii zeleniny má podiel 1,6 %, v roku 2009 dosiahla úrodu 4 904 t, čo je medziročný pokles o 7,4 %. Veľkosť plochy sa zväčšila o 3,2 % na 556 ha, no ostatné ukazovatele - hektárové úrody a produkcia šalátu listového i špenátu klesli.

1 Vegetables Area and Production Trend in SR

Celková bilancia zeleniny

Total Balance of Vegetables

Tabuľka č. 6

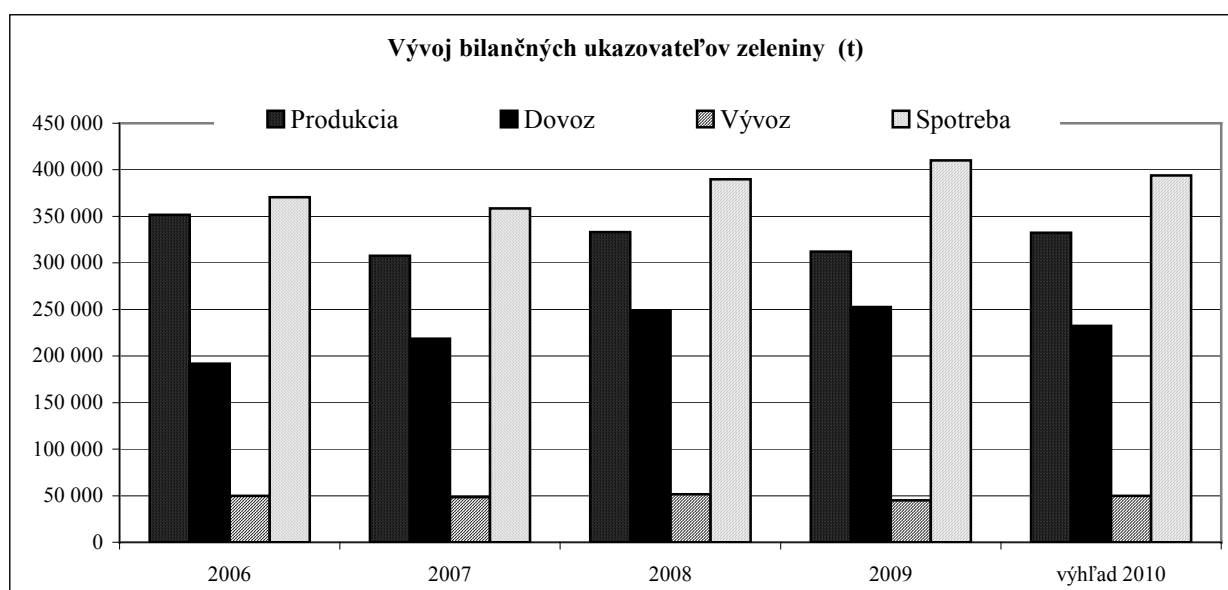
Ukazovateľ	Skutočnosť				Výhľad 2010
	2006	2007	2008	2009	
Zberová plocha	29 792	28 870	28 426	28 547	29 487
Produkcia	351 524	307 756	332 954	312 084	332 601
Dovoz	191 696	218 716	248 774	252 651	232 518
Celková ponuka	543 220	526 472	581 728	564 735	565 120
Dodávky pre sprac. priem	31357	33674	30356	28 081	75 118
Vývoz	49 932	48 308	51 682	45 198	49 756
Spotreba	370 529	358 513	406 008	385 687	393 988
Ostatný spotreba, predaj a straty	91 402	85 977	93 682	105 769	46 258
Celkové použitie	543 220	526 472	581 728	564 735	565 120

*predpoklad

Prameň ŠÚ SR, VÚEPP

V roku 2009 predstavovala ponuka zeleniny 564 735 t, produkcia sa na nej podieľala 55,3 %. Spotreba tvorila 385 687 t, čo znamená, že SR nie je sebestačná a produkcia dokáže spotrebu pokryť na 80,9 %.

Graf č. 2

1 Vegetables Balance Data Development

Produkcia zeleniny zo zakrytých plôch

Vegetable Production of Covered Areas

Tabuľka č. 7

Ukazovateľ	MJ	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Zberová plocha	ha	173,36	153,59	159,81	115,97	129,36	101,65
Produkcia	t	5 769,50	5 702,5	6 719,2	6 935,3	8 389,6	6 753,7
Hektárová úroda	t/ha	33,28	37,16	42,05	59,80	64,85	66,44

Prameň: ŠÚ SR⁶

V roku 2009 sa na zníženej výmere zakrytých zberových plôch 101,65 ha (-21,4 %) pri hektárovej úrode 66,44 t (+2,5 %) vyprodukovalo 6 753,7 t zeleniny, čo je o 19,5 % menej ako v predošlom roku

2.2 Spotreba zeleniny

V roku 2008 spotreba zeleniny a zeleninových výrobkov na Slovensku medziročne vzrástla o 66 654 t na 544 029 t (+14,0 %). Zvýšila sa aj spotreba čerstvej zeleniny, a to na 406 008 t (+13,2 %). I napriek výraznému zvýšeniu spotreby zeleniny a zeleninových výrobkov na obyvateľa na 100,6 kg za rok (+13,8 %), je spotreba stále nízka a nedosahuje úroveň odporúčanej dávky.

Na rok 2009 predpokladá ŠÚ SR zvýšenie spotreby zeleniny a výrobkov z nej (v hodnote čerstvej zeleniny) o 2,3 % a spotreba čerstvej zeleniny sa zníži o 5,5 %.

Vývoj spotreby zeleniny (kg/obyvateľ)

Development of Vegetables Consumption (kg/Capita)

Tabuľka č. 8

Druh	2004	2005	2006	2007	2008	odhad ⁵ 2009	Odporúčaná dávka
Zelenina a zeleninové výrobky (v hodnote čerstvej)	89,9	86,7	88,0	88,4	100,6	102,6	127,9
Zelenina čerstvá	64,7	64,6	68,7	66,4	75,1	71,0	-

Prameň: ŠÚ SR⁶

Spotreba zeleniny a výrobkov z nej (v hodnote čerstvej zeleniny) na obyvateľa za rok 2008 medziročne vzrástla o 12,2 kg (+13,8 %) a spotreba čerstvej zeleniny na obyvateľa sa zvýšila o 8,7 kg (+13,1 %).

Na rok 2009 predpokladá ŠÚ SR zvýšenie spotreby zeleniny a výrobkov z nej (v hodnote čerstvej zeleniny) o 2,3 % a spotreba čerstvej zeleniny sa zníži o 5,5 %.

Spotreba jednotlivých druhov zeleniny (kg/obyvateľ)

Consumption of Individual Types of Vegetables (kg/Capita)

Tabuľka č. 9

Druh zeleniny / rok	Spotreba / obyvateľ					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Zelenina spolu v hodnote čerstvej*	80,9	89,9	86,7	88,0	88,4	100,6
z toho:						
rajčiaky	12,8	16,9	15,2	14,7	15,2	17,0
cibuľa	7,5	8,9	7,1	8,2	7,2	8,8
cesnak	1,5	1,2	0,9	1,2	1,5	1,4
karfiol a brokolica	3,4	3,5	2,6	3,1	3,7	4,5
kel	1,5	1,7	2,4	1,1	2,3	1,6
kapusta**	18,1	18,1	14,6	15,3	13,4	13,5
šalát	0,4	0,5	0,8	1,0	1,2	1,7
mrkva	9,5	9,5	9,3	9,4	9,9	11,8
petržlen	2,1	2,3	1,9	2,4	1,7	2,3
zeler	1,1	1,1	0,8	0,7	0,8	1,6
uhorky***	4,2	4,8	7,1	7,4	7,1	7,7
hrach	0,7	1,0	0,7	0,4	0,4	0,3
fazuľa	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5
paprika zeleninová	3,6	4,6	5,3	6,5	6,1	6,0
špenát	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
kaleráb	2,6	2,7	3,0	3,5	3,5	3,8
melóny cukrové a dyňa červená	3,4	4,7	5,1	4,6	5,8	6,0
ostatná zelenina vrátane húb	7,9	7,8	9,4	8,0	8,0	12,0

* zelenina čerstvá a zeleninové výrobky v hodnote čerstvého

** všetky druhy kapusty (biela, červená, pekinská)

*** uhorky šalátové a nakladačky

Prameň: ŠÚ SR

Spotreba väčšiny jednotlivých druhov zeleniny v roku 2008 vzrástla, najvýznamnejšie spotreba zeleru (dvojnásobne), šalátu (+41,7 %) a petržlenu (+35,3 %). Spotreba klesla len u štyroch druhov zeleniny, najvýraznejšie u kelu (-30,4 %) a hrachu (-25,0 %).

Už druhý rok po sebe sme najvyššiu spotrebu dosiahli u rajčiakov, z celkovej spotreby zeleniny predstavovala 16,9 %. Druhou zeleninou s najvyššou spotrebou bola kapusta (13,4 %), nasleduje mrkva (11,9 %) a cibuľa (11,7 %). Na Slovensku sa najmenej konzumuje špenát (0,1 %), hrach (0,3 %) a fazuľa (0,5 %).

2.3 Spracovanie zeleniny

ŠÚ SR sleduje výrobu konzervovanej zeleniny len v tých podnikoch, ktoré majú nad 20 zamestnancov.

Podľa údajov ŠÚ SR sa v roku 2009 v porovnaní s rokom 2008 znížila výroba rajčiakovej šťavy o 9,8 %.

Výroba konzervovanej zeleniny (t)

Production of Preserved Vegetables Processing (t)

Tabuľka č. 10

Prodslov	Výrobok	MJ	2005	2006	2007	2008	2009
1039179000	Zelenina a zmesi nemrazené	t	3 845	3 712	4 009	-	21 122
1032110000	Rajčiaková šťava	l	-	-	-	513 125	462 985

Prameň: ŠÚ SR

Výroba spracovanej zeleniny členmi Slovenského konzervárenského zväzu

V roku 2009 poskytlo informácie o výrobe zeleninových výrobkov 6 členov SKZ, čo je rovnaký počet ako v roku 2008.

Výroba konzervovanej zeleniny (t)

Production and Capacities of Preserved Vegetables Processing (t)

Tabuľka č. 11

Kód CS	Výrobok	2005	2006	2007	2008	2009
	Sterilizovaná zelenina ³	16 881	15 442	11 880	8 145	12 216
2005 90 75	Kvasená kapusta ⁴	347	151	212	200	0
2002 90	Rajčiakový pretlak ⁵	2 448	3 599	2 806	4 032	3 988
2103 20 00	Kečup ⁶	1 406	1 413	1 774	1 416	1 510
	Ostatná zelenina ⁷	-	1 137	-	-	-
	Spolu	21 082	20 605	16 672	13 793	17 714

Prameň: Slovenský konzervárenský zväz (SKZ)

Konzervovanej zeleniny sa v roku 2009 vyrobilo o 28,4 % viac ako rok predtým. Zaslúžilo sa o to zvýšenie produkcie sterilizovanej zeleniny o 50 %.

Výroba sterilizovanej zeleniny v octe (t)

Production of Sterilized Vegetables in Vinegar (t)

Tabuľka č. 12

Položka CS	Výrobok	2006	2007	2008	2009
2001 10 00	Uhorky	5 685	4 229	2 972	3 590
2001 20 00	Cibuľa	470	322	393	349
2001 90 20	Plody rodu <i>Capsicum</i> , iné ako sladká paprika alebo pimentos	1 204	1 050	499	936
2001 90 75	Červená repa	958	689	300	603
2001 90 85	Červená kapusta	53	39	127	12
2001 90 70	Paprika zelená a červená	2 211	1 483	1 204	2 330
2001 90 96	Ostatná zelenina	1 515	1 087	761	1 166
	Spolu	12 096	8 899	6 256	8 986

Prameň: SKZ

Zeleniny v octe sa vyrobilo 8 986 t, čo je o 43,06 % ako v predošlom roku. Okrem cibule a červenej kapusty sa zvýšil objem produkcie ostatných výrobkov v octe.

Výroba sterilizovanej zeleniny inak ako v octe (t)

Production of Sterilized Vegetables Otherwise as in Vinegar (t)

Tabuľka č. 13

Položka CS	Výrobok	2006	2007	2008	2009
2005 10 00	Homogeniz. zelenina	358	0	465	800
2005 40 00	Hrášok	1 105	429	594	366
2005 40 00	Fazuľka	482	377	59	16
2005 80 00	Kukurica	41	123	60	0
2005 90 60	Mrkva	0	13	100	10
2005 90 70	Zmesi	427	493	369	452
2005 90 75	Kvasená kapusta	151	212	200	0
2005 90 80	Lečo	1 303	1 546	828	1 189
2005 90 80	Ostatná zel.	767	170	27	97
	Spolu	4 634	3 363	2 702	3 230

Prameň: SKZ

Výroba leča, homogenizovanej zeleniny a sterilizovanej zmesi sa zvýšila, čím vzrástla celková výroba zeleniny sterilizovanej ináč ako v octe o 19,5 %. Výrazne klesla produkcia sterilizovanej mrkvy, fazuľky a hrášku, nere realizovala sa výroba kukurice a kapusty.

Spotreba zeleniny vo výrobkoch v roku 2008 (t)

Vegetables Consumption Expressed in Product in 2008 (t)

Tabuľka č. 14

Druh zeleniny	2004	2005	2006	2007	2008	2009
kapusta biela	716	442	163	339	202	325
kapusta červená	415	35	25	34	65	9
zeler	363	330	56	119	6	6
mrkva a karotka	842	742	1 010	738	763	963
petržlen	5	0	3	1	0	0
uhorky nakladačky	1 967	4 095	3 788	2 256	1 699	1 787
paprika zeleninová	504	613	447	859	454	346
paprika jabĺčková	0	9	100	113	100	120
baranie rohy	534	474	388	176	200	250
feferóny	97	278	222	222	49	140
kapia	719	1 172	1 807	864	959	1 365
rajčiaky	16 475	11 942	12 247	10 850	9 338	8 911
hrášok	404	402	432	241	296	218
fazuľka	434	45	202	177	8	8
cibuľa	466	367	403	413	384	334
kukurica	287	149	0	69	42	1
červená repa	465	433	646	397	100	302
cuketa	306	473	373	160	96	666
chren	-	350	400	541	400	450
Spolu	24 999	22 352	22 712	18 569	15 161	15 602

Prameň: SKZ

Dvojročný pokles spotreby zeleniny vo výrobkoch sa v roku 2009 zastavil a spotreba sa medziročne mierne zvýšila na 15 602 t (+20,9 %). Najvýraznejšie vzrástla spotreba cukety (sedemnásobne), trikrát spotreba červenej repy, takmer trojnásobne spotreba feferónov

a o 60,9 % spotreba kapusty bielej. V najväčšom objeme boli na výroby použité rajčiaky, tvorili vyše polovicu (57,1 %) spotrebovanej zeleniny.

Výrazne kleslo použitie kukurice (-97,6 %), kapusty červenej (-86,2 %), hrášku (-26,4 %) a papriky zeleninovej (-23,8 %).

2.4 Kontroly

2.4.1 Kontrola zhody ovocia a zeleniny s obchodnými normami

Podiel kontrolovaných subjektov na výsledkoch hodnotenia kvality na mieste v roku 2009

Number of Quality Assessment Results on the Spot Inspection in 2009

Tabuľka č. 15

Kategória – subjekt	Počet kontrol	Počet HNM	Z toho nevyhovujúce HNM	
			počet	%
Prvovýroba	124	314	9	3
Veľkoobchod	395	1 614	83	5
Maloobchod	2 521	13 070	1 122	9
Iné	120	346	3	1
Spolu	3 160	15 344	1 217	8

Prameň: Štátna veterinárna a potravinová správa SR (ŠVPS SR)

V roku 2009 vykonali kontrolóri ŠVPP SR 3 160 kontrol u podnikateľských subjektov, ktoré sa podieľajú na obchode s ovocím a zeleninou, počet nevyhovujúcich vzoriek predstavoval 8 % porušenosť.

Na mieste bolo prekontrolovaných 5 691 t ovocia a zeleniny, čo je oproti roku 2008 štyri krát menej. Požiadavkám nevyhovelo 209 t, čo predstavuje 3,7 %. V porovnaní s rokom 2007, kedy požiadavkám hodnotenia na mieste nevyhovelo 1,1 %, sa kvalita zeleniny a ovocia zhoršila.

Hodnotenie kvality ovocia a zeleniny na mieste v roku 2009 (kg)

Fruits and Vegetables Quality Assessment on the Spot Inspection in 2009 (kg)

Tabuľka č. 16

Hodnotenie na mieste	Množstvo	Vyhovujúce	Nevyhovujúce
Celkové množstvo	5 691 018,62	5 481 927,41	209 091,21

Prameň: ŠVPS SR

Hodnotenie druhov ovocia na mieste v roku 2009

Fruit Type Assessment on the Spot Inspection in 2009

Tabuľka č. 17

Druh zeleniny	Množstvo (kg)	Z toho nevyhovelo (kg)	Počet kontrol	Z toho nevyhovelo
Baklažány	1 421,80	32,00	15	2
Brokolica	13 749,10	11 776,10	38	6
Cesnak	60 397,28	99,08	235	15
Cibuľa	114 347,80	2 329,02	616	52
Cuketa	1 860,00	0,00	20	0
Červená repa šalátová	202,00	8,00	5	1
Dyňa červená	67 998,50	2 447,20	89	7
Hliva ústřicovitá	1 270,00	0,00	6	0
Kaleráb	651,60	65,00	23	4
Kapusta a kel	187 689,87	3 631,20	689	56
Kapusta čínska	1 585,80	122,00	27	3
Karfiol	35 411,11	810,05	227	23
Kel ružičkový	1 788,80	32,00	10	1
Melón cukrový	3 380,00	103,00	40	3
Mrkva	91 820,77	1 615,67	643	65
Paprika zeleninová	248 477,61	17 944,03	1510	140
Petržlen	4 872,92	265,92	68	6
Pór	5 715,10	235,60	159	23
Rajčiaky	1 303 928,16	52 816,64	1727	116
Red'kovka a red'kev biela	142,00	35,20	8	2
Šalát hlávkový a endívia	16 620,59	6 138,53	258	24
Šampiňóny	30 382,22	88,72	28	4
Špargľa	6 015,00	5,00	9	2
Uhorky	131 515,59	1 895,59	574	47
Zeler bul'vový	1 495,58	109,84	40	5

Prameň: ŠVPS SR

Tematické kontroly v roku 2009

V roku 2009 OOT ŠVPS SR vyhlásil dve tematické kontroly. Inšpektori vykonali celkovo 510 kontrol, pri ktorých bolo prekontrolovaných 2 396 vzoriek. Z tohto množstva nevyhovelo požiadavkám kvality 222 vzoriek, čo predstavuje 23 816,99 kg.

Tematická kontrola ovocia a zeleniny č. 1 zameraná na kontrolu obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny v obchodnej sieti v období Veľkej noci

Inšpektori vykonali 214 kontrol zhody s obchodnými normami, hodnotili zhodu kvality s obchodnými normami celkom u 1 102 plodín. Z hodnoteného počtu vyhovelo požiadavkám noriem kvality 987 plodín, 115 plodín s celkovou hmotnosťou 2396,87 kg nevyhovelo požiadavkám noriem kvality. Na nevyhovujúci tovar boli vydané nálezy o nezhode.

Tematická kontrola ovocia a zeleniny č. 2 zameraná na kontrolu obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny v mesiaci december

Inšpektori vykonali 296 kontrol zhody s obchodnými normami, hodnotili zhodu kvality s obchodnými normami celkom u 1 294 plodín. Z hodnoteného počtu vyhovelo požiadavkám

noriem kvality 1 187 plodín, 107 plodín s celkovou hmotnosťou 21420,12 kg nevyhovelo požiadavkám noriem kvality. Na nevyhovujúci tovar boli vydané nálezy o nezhode.

Kontrola dovozu a vývozu z tretích krajín

Kontrola pri dovoze a vývoze sa týkala tretích krajín bez uznanej inšpekčnej služby, to znamená, že kontroly boli vykonané pri každom dovoze a vývoze. Od 1.7. 2009, keď bola zrušená väčšina obchodných noriem, kontrolovali sa iba plodiny podliehajúce desiatim platným obchodným normám ES.

Pri **dovoze** plodín z tretích krajín bolo prekontrolovaných **65** zásielok

Pri **vývoze** do tretích krajín bolo skontrolovaných **201** zásielok.

Celkové porovnanie počtu kontrol v rokoch 2004 – 2009

Comparison of Total Number of Controls in 2004 - 2009

Tabuľka č. 19

Subjekt	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Index 2009/08
Prvovýroba	275	154	175	131	148	124	83,78
Veľkoobchod	670	382	529	351	470	395	84,04
Maloobchod	1 814	1 154	2 860	2 275	2 572	2 521	98,02
Iné	-	-	152	373	467	120	25,70
Spolu	2 759	1 690	3 716	3 130	3 657	3 160	86,41

Prameň: ŠVPS SR

Celkové porovnanie počtu kontrol na mieste v rokoch 2004 – 2009

Comparison of Total Number of Controls on the Spot in 2004 - 2009

Tabuľka č. 20

Subjekt	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Index 2009/08
Prvovýroba	383	375	338	260	363	314	86,50
Veľkoobchod	1 478	1 318	1 792	1 481	1 685	1 614	95,79
Maloobchod	4 580	4 636	12 496	11 802	13 079	13 070	99,93
Iné	-	-	374	368	1 063	346	32,55
Spolu	6 441	6 329	15 000	13 911	16 190	15 344	94,77

Prameň: ŠVPS SR

Počet nevyhovujúcich vzoriek v rokoch 2006 - 2009

Tabuľka č. 21

Subjekt	Počet / %			
	2006	2007	2008	2009
Prvovýroba	10 / 2,9	6 / 2,3	4 / 1,1	9 / 2,9
Veľkoobchod	174 / 9,7	92 / 6,2	75 / 4,4	83 / 5,1
Maloobchod	1 650 / 13,2	1 200 / 10,2	1 327 / 10,1	1 122 / 8,6
Iné	35 / 9,3	2 / 0,5	7 / 0,6	3 / 0,9
Spolu	1 869 / 12,5	1 300 / 9,3	1 413 / 8,7	1 217 / 7,9

Prameň: ŠVPS SR

V roku 2009 prišlo k poklesu počtu kontrol oproti roku 2008 o 497 kontrol, zhruba na úroveň roku 2007. Súčasne, počet hodnotení na mieste (kontrol zhody) vykonaných v roku 2009, dosiahol v sledovanom období nižší počet ako v roku 2008 o 846 hodnotení. Na jednu kontrolu vychádza 4,9 hodnotení na mieste. Počet nevyhovujúcich vzoriek v roku 2009 bol 1 217, čo predstavuje 7,9 % porušenosť, v roku 2008 dosiahla porušenosť 8,7 %. Celkovo boli vydané nálezy o nezhode na 209 091,21 kg.

2.4.2 Kontrola zdravotnej bezpečnosti čerstvého ovocia, zeleniny

Kontrola zdravotnej bezpečnosti v roku 2009

Health Safety Control in 2009

Tabuľka č. 22

Druh potravín	Množstvo (ks)	Nevyhovujúce (ks)	Nevyhovujúce (%)	Dôvod
Čerstvé ovocie , zelenina a zemiaky ⁵	989	19	1,9	Rezíduá pesticídov, dusičnany, senzorika, fyz.chem.znaky
Spracované ovocie , zelenina a zemiaky	1 151	68	5,9	Aditívne látky, suroviny, cín, plesne, senzorika, označenie, fyz.chem.znaky
Huby a výrobky z nich	125	3	2,4	Aditívne látky, kontaminanty, nízky pevný podiel, označenie, senzorika
Suché škrupinové plody	474	47	9,9	Aflatoxíny, senzorika, škodcovia,označenie

Prameň: ŠVPS SR

Štátna veterinárna a potravinová správa vykonáva kontrolu zdravotnej neškodnosti surovín a potravín rastlinného pôvodu v zmysle Zákona č. **152/95** o potravinách v znení neskorších predpisov a Nariadení Rady (ES) č. **178/2002**, č. **852/2004** a č. **882/8004**.

V oblasti čerstvého a spracovaného ovocia, zeleniny, zemiakov, húb a suchých škrupinových plodov boli v roku 2009 hodnotené v laboratóriách ŠVPÚ nasledovné počty vzoriek:

Čerstvé ovocie, zelenina a zemiaky

V roku 2009 bolo v laboratóriách ŠVPÚ analyzovaných spolu 989 vzoriek čerstvého ovocia a zeleniny. Nevyhovelo 19 vzoriek (1,92 %). Oproti roku 2008, kedy bolo hodnotených 1 222 vzoriek a nevyhovujúcich bolo 24 (1,96 %), to predstavuje mierne zlepšenie kvality.

Priamo od pestovateľov ovocia a zeleniny bolo odobratých 282 vzoriek, z nich boli 3 nevyhovujúce. V obchodnej sieti sa odobralo spolu 707 vzoriek, z toho 282 bolo domácej produkcie (nevyhovelo 5 vzoriek), 361 pochádzalo z ostatných krajín Spoločenstva (nevyhovelo 7 vzoriek), a 160 z tretích krajín (nevyhoveli 3 vzorky).

Spracované ovocie a zelenina

Analyzovaných bolo 1 151 vzoriek spracovaného ovocia a zeleniny. Požiadavkám platných predpisov nevyhovelo 68 vzoriek (5,9 %). V týchto komoditách nastalo mierne zlepšenie kvality oproti roku 2008, kedy bolo odobratých 1 414 vzoriek a z toho bolo nevyhovujúcich 88 - čo je 6,2 %.

Z 1 151 odobratých vzoriek bolo 254 odobratých vo výrobe. V obchodnej sieti bolo odobratých 897 vzoriek, z toho 195 domácej produkcie, 372 z ostatných členských štátov a 330 z tretích krajín.

Jedlé huby a výrobky z nich

Zo 125 hodnotených vzoriek boli 3 nevyhovujúce, čo predstavuje 2,4 %. V minulom roku sa hodnotilo 119 vzoriek, šesť bolo nevyhovujúcich (5,0 %). Zo 125 vzoriek húb a výrobkov z húb bolo 27 odobratých u výrobcov, jedna nevyhovela. V obchodnej sieti sa odobralo spolu 97 vzoriek, z nich bolo 6 domácich, 51 z ostatných krajín EÚ a 41 z tretích krajín.

2.5 Ceny zeleniny

Podľa údajov PPA-ATIS ceny zeleniny od pestovateľov sa v roku 2009 v porovnaní s predchádzajúcim rokom vyvíjali rovnako. Ceny všetkých sledovaných druhov dosiahli pokles v rozmedzí od 16,5 % (rajčiaky rýchlené) po 3,9 % (uhorky šalátové).

Nákupné ceny zeleniny od výrobcov (€/kg)

Vegetables Producers Cost Prices (€/kg)

Tabuľka č. 23

Druh/cena	2009			2008	Vývoj 2009/08	
	minimálna	maximálna	priemerná	priemerná	Sk/kg	%
Mrkva	0,17	0,21	0,18	0,23	-0,05	-21,7
Petržlen	0,44	0,75	0,56	0,63	-0,07	-11,1
Kapusta hlávková biela	0,10	0,35	0,15	0,17	-0,02	-11,8
Rajčiaky rýchlené	0,30	1,58	0,66	0,79	-0,13	-16,5
Paprika rýchlená	0,27	3,80	0,71	0,76	-0,05	-6,6
Uhorky šalátové	0,27	0,95	0,49	0,51	-0,02	-3,9
Cibuľa	0,11	0,32	0,19	0,21	-0,02	-9,5
Cesnak	1,00	1,55	1,18	1,27	-0,09	-7,1

Prameň: PPA ATIS

Odbytové ceny zeleniny z domácej produkcie(€/kg)

Domestic Production Vegetables Distribution Cost (€/kg)

Tabuľka č. 24

Druh/cena	2009			2008	Vývoj 2009/08	
	minimálna	maximálna	priemerná	priemerná	Sk/kg	%
Mrkva	0,17	0,75	0,35	0,38	-0,03	-7,89
Petržlen	0,60	1,19	0,87	1,03	-0,16	-15,5
Kapusta hlávková biela	0,14	0,58	0,24	0,30	-0,06	-20,0
Rajčiaky rýchlené	0,45	2,20	0,86	1,04	-0,18	-17,3
Paprika rýchlená	0,49	4,00	1,09	1,16	-0,07	-6,0
Uhorky šalátové	0,49	1,83	0,73	0,71	0,02	2,8
Cibuľa	0,18	0,50	0,31	0,34	-0,03	-8,8
Cesnak	1,40	2,39	1,94	1,58	0,36	22,8

Prameň: PPA ATIS

Odbytové ceny zeleniny z importu (€/kg)

Import Vegetables Distribution Cost (€/kg)

Tabuľka č. 25

Druh/cena	2009			2008	Vývoj 2009/08	
	minimálna	maximálna	priemerná	priemerná	Sk/kg	%
Mrkva	0,22	0,82	0,42	0,45	-0,03	-6,7
Petržlen	0,46	1,25	0,84	1,10	-0,26	-23,6
Kapusta hlávková biela	0,15	0,44	0,23	0,41	-0,18	-43,9
Rajčiaky	0,50	1,88	0,98	1,07	-0,09	-8,4
Paprika zelená	0,57	2,26	1,28	1,43	-0,15	-10,5
Paprika PCR	0,41	2,71	1,55	1,90	-0,35	-18,4
Uhorky šalátové	0,40	2,32	1,01	1,00	0,01	1,0
Cesnak	1,37	2,70	2,06	2,19	-0,13	-5,9
Cibuľa	0,19	0,47	0,28	0,32	-0,04	-12,5

Prameň: PPA ATIS

Ceny výrobcov zeleniny v SR v roku 2009 (Sk/t)

Producers' Prices of Vegetables in the SR in 2009 (SKK/t)

Tabuľka č. 26

Zelenina	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Priemer roka
Zeler s vňaťou	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	415,60	408,95	418,26	404,17	0,00	0,00	410,51
Zeler bez vňate	391,23	395,34	397,66	399,98	0,00	0,00	0,00	0,00	291,08	324,94	305,00	315,00	319,05
Červená repa	173,65	176,59	172,30	174,50	0,00	0,00	0,00	165,31	168,13	167,46	172,44	169,62	171,57
Karotka s vňaťou	0,00	0,00	0,00	0,00	659,60	541,00	447,50	424,51	0,00	0,00	0,00	0,00	486,54
Karotka bez vňate	181,12	189,56	194,35	197,20	204,70	0,00	269,90	265,40	278,50	251,20	247,96	241,98	145,59
Petržlen s vňaťou	0,00	0,00	0,00	0,00	512,80	505,20	466,50	429,00	448,02	135,67	0,00	0,00	466,53
Petržlen bez vňate	430,11	398,30	423,70	429,40	437,10	0,00	481,30	460,73	467,70	462,35	450,00	445,46	452,68
Cibuľa s vňaťou	0,00	0,00	0,00	0,00	1 183,33	1 052,00	1 009,88	923,64	0,00	0,00	0,00	0,00	1 099,39
Cibuľa bez vňate	228,32	233,47	231,40	237,50	235,50	211,30	248,90	261,50	257,33	251,00	258,90	231,57	249,97
Dyňa červená	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	239,51	181,10	179,85	0,00	0,00	0,00	198,12
Uhorky nakladačky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	453,00	424,05	583,55	0,00	0,00	0,00	463,07
Uhorky šalátové	0,00	0,00	0,00	1 299,30	963,50	527,20	366,20	311,67	468,99	576,25	592,68	0,00	604,14
Rajčiaky konzumné	0,00	0,00	0,00	1 655,90	1 662,90	943,80	754,80	380,30	469,23	574,13	605,72	0,00	771,74
Rajčiaky priemyselné	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	131,78	115,68	129,02	132,61	0,00	128,78
Kaleráb s vňaťou	0,00	0,00	1 081,46	1 228,00	1 309,30	775,00	720,00	570,00	570,40	0,00	0,00	0,00	921,87
Kaleráb bez vňate	192,32	190,17	198,56	192,85	0,00	192,15	197,40	167,80	174,93	183,46	176,59	224,66	192,26
Kel hlávkový	249,55	258,26	0,00	0,00	371,90	336,50	230,0	229,00	237,00	240,00	228,50	225,50	243,43
Karfiol	0,00	0,00	0,00	514,15	582,50	539,10	562,13	509,89	458,41	491,90	465,00	547,63	507,16
Kapusta biela	112,42	109,99	139,85	0,00	175,20	172,60	184,95	184,00	189,15	144,80	131,08	120,00	151,10
Paprika zeleninová	0,00	0,00	0,00	2 675,40	2 689,30	1 130,00	798,80	392,50	460,92	439,44	530,60	0,00	693,94
Šalát hlávkový	1 136,25	1 284,34	1 517,53	1 338,90	991,43	648,28	0,00	0,00	750,00	798,56	837,15	950,67	1 293,91

0- neuskutočnený pohyb

Prameň: ŠÚ SR

Podľa údajov ŠÚ SR sa ceny výrobcov zeleniny v roku 2009 v porovnaní s rokom 2008 zvýšili u ôsmich druhov zeleniny. Najviac vzrástla cena cibule s vňaťou (+9,1 %) a najmenej cena petržlenu bez vňate a papriky zeleninovej (+0,8 %). Výrazne klesla cena karotky bez vňate (-38,4 %), rajčiakov konzumných (-29,4 %), uhoriek šalátových (-18,9 %) a kalerábu bez vňate (-0,2 %).

2.6 Zahraničný obchod so zeleninou

2.6.1 Zahraničný obchod SR so všetkými krajinami spolu

V roku 2009 sa výrazne, takmer trojnásobne, zvýšil objem dovezenej zeleniny. Tento fakt bol zapríčinený dovozom vysokého objemu uhoriek, ktorý predstavoval 65,3 % celkového objemu dovezenej zeleniny. Až 96,5 % uhoriek sa doviezlo zo Španielska v objeme 425 tis. t. Táto skutočnosť sa však nepremietla do ceny, ktorá bola 0,005 € za kg uhoriek. Z tohto dôvodu sa objem dovozu uhoriek zo Španielska prepočítal podľa priemernej ceny za kg v predchádzajúcich rokoch. Konečný objem dovozu uhoriek zo Španielska potom predstavoval 2 611 t, celkový dovoz uhoriek zo všetkých štátov tvoril 18 194 t.

Celkový dovoz čerstvej zeleniny po úprave predstavuje 252 651 t, čo je nárast oproti roku 2008 o 1,6 %. Najväčší dovozcovia boli: Poľsko (18,0 %), Nemecko (13,3 %), Česká republika (11,8 %), Španielsko (9,1 %) a Holandsko (8,7 %).

Bilancia zahraničného obchodu SR so zeleninou

(CS 0702 – 0712, 0807)

Balance of the Slovak Foreign Trade with Vegetables in the SR

Tabuľka č. 27

Rok	Údaje v tonách			Údaje v tis. Sk a v tis. €		
	Vývoz	Dovoz	Rozdiel	Vývoz	Dovoz	Saldo
1999	49 955	65 265	-15 310	698 931	892 751	-202 820
2000	46 827	85 482	-38 655	690 110	938 066	-247 956
2001	44 940	80 767	-35 827	868 993	1 219 720	-350 727
2002	47 958	95 149	-47 191	872 863	1 463 848	-590 985
2003	49 601	103 666	-54 065	790 125	1 422 983	-632 945
2004	42 282	137 695	-95 413	730 791	1 931 021	-1 200 230
2005	43 157	148 110	-104 953	991 955	2 567 681	-1 575 726
2006	49 932	191 696	-141 764	1 145 442	3 538 187	-2 392 745
2007	48 308	218 716	-170 408	1 227 598	3 999 689	-2 772 091
2008	51 682	248 774	-197 092	1 251 903	4 428 711	-3 176 808
2008	51 682	248 774	-197 092	*41 556	*147 006	*-105 451
2009	45 198	675 127	-629 929	35 793	143 752	-107 959
**2009	45 198	252 651	-207 453	35 793	143 752	-107 959

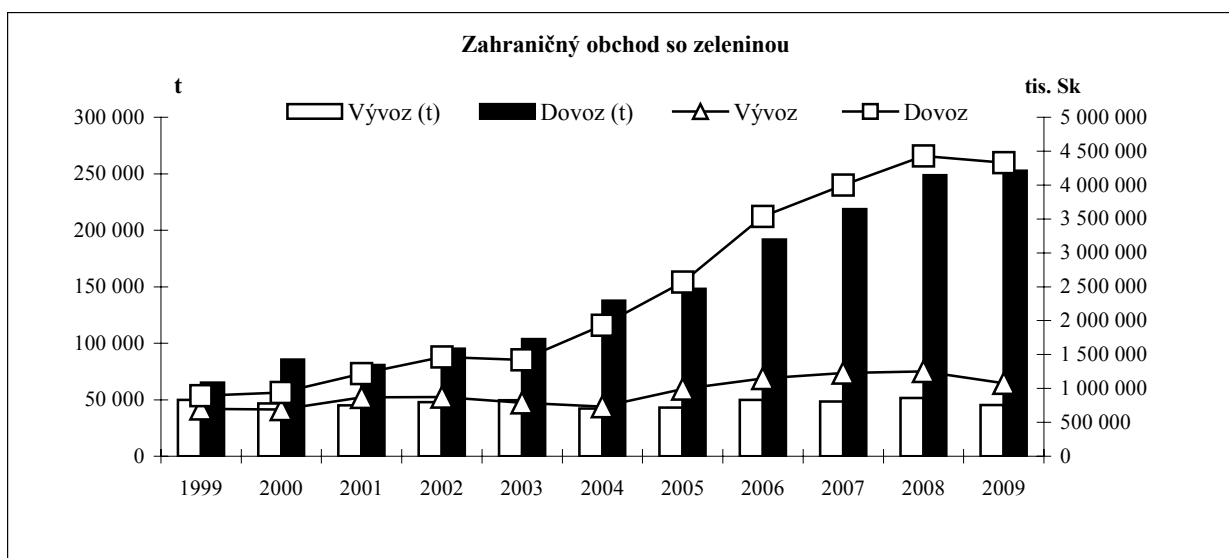
Prameň: Colné riaditeľstvo SR, MP SR k 16.3.2010

* od roku 2009 sa cena udáva v €, konverzný kurz 30,126

** opravené hodnoty

Najväčšou dovezenou skupinou bola kapusta, karfiol a kel (kód CS 0704), tvorila 20,2 % dovozu čerstvej zeleniny. Množstvo dovezených rajčiakov (0702) predstavovalo 14,9 %, melónov (0807) 12,7 % a mrkvy (0706) 12,6 %.

Vývoz čerstvej zeleniny v roku 2009 zaznamenal pokles o 12,5 % a predstavoval 45 198 t. Najväčší objem vývozu smeroval do Českej republiky (58,8 %), Maďarska (25,4 %), Rakúska (4,8 %) a Poľska (3,3 %). Zelenina varená vo vode, pare alebo zmrazená (0710) tvorila 28,0 % vyvezenej zeleniny, rajčiaky (0702) 25,4 %, ostatná zelenina čerstvá alebo chladená (0709) 15,9 % a kapusta, karfiol, kel (kód CS 0704) tvorili 10,2 % vývozu.

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, MP SR k 16.3.2010

Celkový dovoz vybraných druhov zeleniny do SR (t)

Total Import of the Selected Types of Vegetables to the SR (t)

Tabuľka č. 28

Položka CS	Zelenina	2005	2006	2007	2008	2009
0702 00 00	Rajčiaky	19 355	27 122	29 292	41 246	37 702
0703 10	Cibuľa	11 311	19 447	23 495	22 308	19 646
0703 20 00	Cesnak	2 484	3 384	3 119	2 922	2 653
0703 90 00	Pór	1 719	1 614	2 258	2 562	2 372
0704 10	Karfiol, brokolica	5 359	5 729	10 790	13 850	12 415
0704 20 00	Ružičkový kel	395	385	586	756	620
0704 90 10	Kapusta biela, červená	23 479	24 958	24 594	24 158	27 047
0705	Šalát hlávkový	1 800	2 211	3 705	5 876	6 335
0706 10 00	Mrkva	11 401	17 673	19 970	20 755	18 773
0707 00	Uhorky	9 844	1 755	12 657	15 630	*18 197
0708	Strukoviny	77	490	1 154	552	2 634
0709	Ostatná zelenina čerstvá alebo chladená	14 653	20 314	20 243	22 829	26 369
0710	Zelenina varená alebo zmrazená	10 733	15 672	17 755	17 555	18 580
0711	Zelenina dočasne konzervovaná	11	189	356	299	409
0712	Zelenina sušená, drvená alebo v prášku	2 696	1 445	1 791	2 446	2 824
0807	Melóny	21 052	23 734	28 178	32 593	32 166
2001	Zelenina v octe	6 335	9 212	10 521	9 127	8 688
2002	Rajčiaky konzervované inak ako v octe	4 103	4 885	4 931	5 431	5 291
2004 90	Ostatná zel. konzervovaná inak ako v octe, mrazená	515	775	1 761	1 975	2 576
2005	Ostatná zel. konzervovaná inak ako v octe, nemrazená	17 905	19 513	19 803	21 484	19 392
2009 50	Rajčinová šťava	1 179	1 233	1 189	729	559
2103 20 00	Kečup	7 778	7 566	6 815	7 035	8 383

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, ŠÚ SR, MP SR k 16.3.2010

* upravený dovoz z pôvodného objemu 441 973 t

V roku 2009 takmer päťnásobne stúpol dovoz strukovín. Významne, o 36,8 %, sa zvýšil dovoz zeleniny dočasne konzervovanej (kód CS 0711), o 30,4 % dovoz ostatnej zeleniny konzervovanej inak ako v octe, mrazenej (2004 90), dovoz kečupu o 19,2 % a uhoriek o 16,4 %. Dovozy rajčiakovej šťavy klesol o 23,3 %, ružičkového kelu o 18,0 %, cibule o 1,9 % a karfiolu s brokolicou o 10,4 %.

Celkový vývoz vybraných druhov zeleniny zo SR (t)

Total Export of the Selected Types of Vegetables from the SR (t)

Tabuľka č. 29

Položka CS	Zelenina	2005	2006	2007	2008	2009
0702 00 00	Rajčiaky	6 611	8 338	8 307	15 393	11 496
0703 10	Cibuľa	1 192	2 494	5 493	2 630	2 505
0703 20 00	Cesnak	205	190	434	242	138
0703 90 00	Pór	85	162	147	114	123
0704 10	Karfiol, brokolica	667	550	1 298	1 640	1 431
0704 20 00	Ružičkový kel	8	0	0	13	1
0704 90 10	Kapusta biela, červená	3 852	3 373	2 466	1 718	2 173
0705	Šalát hlávkový	296	167	124	141	220
0706 10 00	Mrkva	1 049	2 281	1 650	1 580	1 530
0707 00	Uhorky	3 053	3 494	2 493	1 756	1 975
0708	Strukoviny	146	672	925	630	342
0709	Ostatná zelenina čerstvá alebo chladená	9 717	8 056	7 859	7 602	7 191
0710	Zelenina varená alebo zmrazená	8 757	11 003	13 760	14 556	12 637
0711	Zelenina dočasne konzervovaná	6	40	0	-	1
0712	Zelenina sušená, drvená alebo v prášku	135	171	111	167	109
0807	Melóny	5 324	6 925	1 594	1 774	1 688
2001	Zelenina v octe	4 708	3 886	4 319	4 486	3 648
2002	Rajčiaky konzervované inak ako v octe	1 611	2 749	2 643	2 665	1 692
2004 90	Ostatná zelen. konzervovaná inak ako v octe, mrazená	10	6	12	46	53
2005	Ostatná zelen. konzervovaná inak ako v octe, nemrazená	4 601	9 708	4 007	6 961	6 704
2009 50	Rajčinová šťava	3	46	41	112	87
2103 20 00	Kečup	1 487	3 948	2 825	1 620	326

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, ŠÚ SR, MP SR k 16.3.2010

Najvýznamnejšie sa medziročne zvýšil vývoz šalátu hlávkového (+56,0 %) a kapusty bielej a červenej (+26,5 %). Vývoz sa znížil u väčšiny jednotlivých druhov zeleniny. Vývoz ružičkového kelu sa takmer nerealizoval (-92,3 %), výrazne klesol vývoz kečupu (-79,9 %), strukovín (-45,7 %), cesnaku (-43,0 %), rajčiakov konzervovaných inak ako v octe (-36,5 %), zeleniny sušenej, drvenej alebo v prášku (-34,7 %), atď.

Bilancia zahraničného obchodu SR so spracovanou zeleninou

(CS 2001, 2002, 2004 90, 2005, 2009 50, 2103 20)

Balance of the Slovak Foreign Trade with Processed Vegetables

(2001, 2002, 2004 90, 2005, 2009 50, 2103 20)

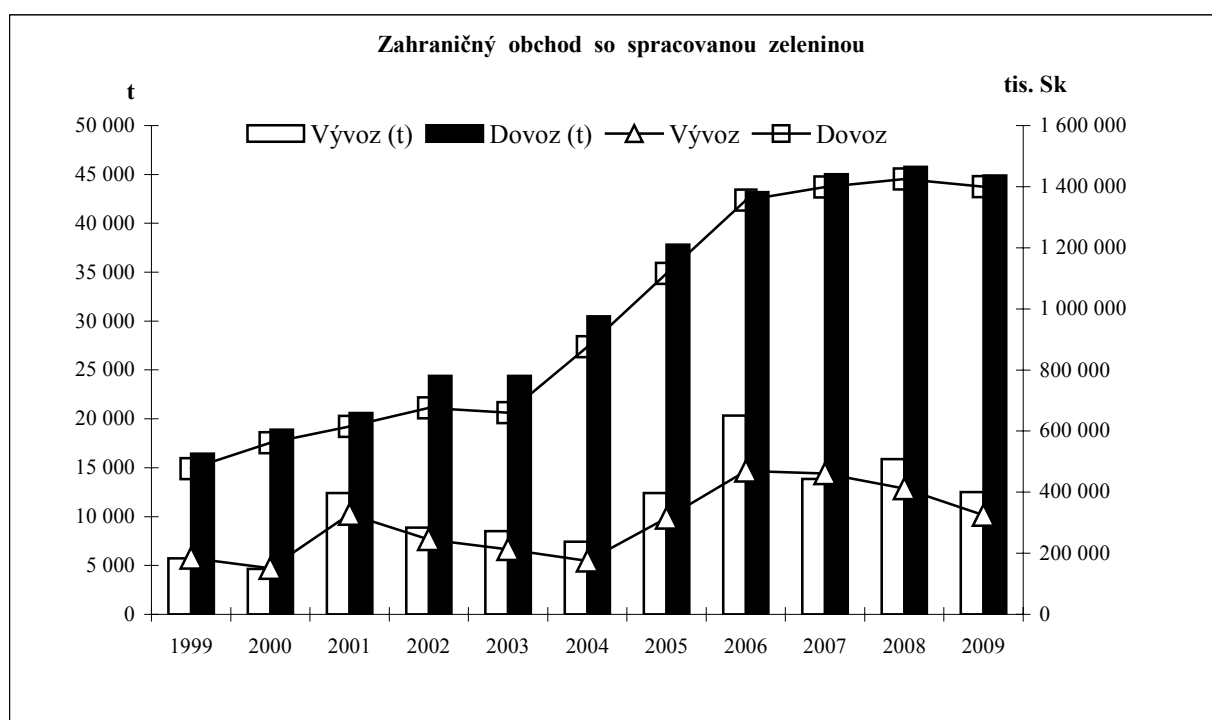
Tabuľka č. 30

Rok	Údaje v tonách			Údaje v tis. Sk a v tis. €		
	Export	Import	Rozdiel	Export	Import	Saldo
1999	5 744	16 422	-10 678	184 015	476 694	-292 679
2000	4 664	18 898	-14 234	151 171	561 227	-410 056
2001	12 420	20 612	-8 192	328 096	615 510	-287 414
2002	8 862	24 410	-15 548	245 554	676 335	-430 781
2003	8 520	24 404	-15 884	212 817	660 510	-447 693
2004	7 441	30 494	-23 053	174 712	875 761	-701 049
2005	12 420	37 815	-25 395	315 770	1 115 823	-800 053
2006	20 342	43 182	-22 840	469 700	1 355 812	-886 112
2007	13 847	45 023	-31 176	460 910	1 398 527	-937 617
2008	15 890	45 783	-29 893	411 464	1 424 785	-1 013 321
*2008	15 890	45 783	-29 893	13 658	47 294	-33 636
2009	12 509	44 888	-32 379	10 788	46 482	-35 694

Prameň Colné riaditeľstvo SR, ŠÚ SR, MP SR k 16.3.2010

* od roku 2009 sa cena udáva v €, konverzný kurz 30,126

Graf č. 4

Prameň Colné riaditeľstvo SR, ŠÚ SR, MP SR k 16.3.2010

Tak, ako v roku 2008, i v roku 2009 mala na dovoze spracovanej zeleniny najvýraznejší podiel zelenina konzervovaná nie v octe, nezmrazená (43,2%). Bola dovezená hlavne z Českej republiky (17,1 %), Maďarska (11,3 %) a Talianska (8,1 %). Druhou najvýznamnejšou spracovanou zeleninou bola zelenina konzervovaná v octe (19,4 %). Jej najväčší objem sa

doviezol z Českej republiky (57,8%), Nemecka (10,8 %) a Poľska (9,1 %). Tretím bol kečup (18,7 %), najviac sa ho doviezlo z Českej republiky (74,9 %).

Vo vývoze spracovanej zeleniny dominovali rovnaké druhy ako v dovoze. Z celkového vývozu spracovanej zeleniny sa vyviezlo 53,6 % zeleniny konzervovanej nie v octe, nezmrazenej (88,4 % do Českej republiky), 29,2% zeleniny konzervovanej v octe (62,0 % do Českej republiky a 21,1 % do Poľska) a 13,5 % rajčiakov konzervovaných inak ako v octe (43,3 % do Českej republiky, 27,6 % do Maďarska a 23,6 % do Poľska).

2.6.2 Zahraničný obchod SR s krajinami EÚ

Bilancia zahraničného obchodu SR so zeleninou s EÚ (CS 0702 – 0712, 0807)

Balance of the Slovak Foreign Trade with Vegetables in the SR with EU (0702 – 0712, 0807)

Tabuľka č. 31

Rok	Krajiny	Údaje v tonách			Údaje v tis. Sk a v tis. €		
		Odoslanie	Prijatie	Rozdiel	Odoslanie	Prijatie	Saldo
2003	EÚ-15	1 328	38 368	-37 040	122 760	600 014	-477 254
2004	EÚ-25	29 955	124 123	-94 168	569 971	1 580 210	-1 010 239
2005	EÚ-25	41 926	134 108	-92 182	914 358	2 143 149	-1 228 791
2006	EÚ-27	49 103	168 733	-119 630	1 089 398	2 972 771	-1 883 373
2007	EÚ-27	47 154	191 754	-144 600	1 163 491	3 351 023	-2 187 532
2008	EÚ-27	49 223	219 088	-169 865	1 174 019	3 715 322	-2 541 303
2008	EÚ-27	49 223	219 088	-169 865	*38 970	*123 326	*-84 356
2009	EÚ-27	44 366	664 982	-620 616	34 181	122 195	-88 014
**2009	EÚ-27	44 366	226 286	-181 920	34 181	122 195	-88 014

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, , MP SR k 16.3.2010

* od roku 2009 sa cena udáva v €, konverzný kurz 30,126

** opravené hodnoty

Zahraničný obchod s čerstvou zeleninou s krajinami EÚ-27 v roku 2009 tvoril 89,6 % svetového dovozu a 98,1 % vývozu.

Bilancia zahraničného obchodu SR so spracovanou zeleninou s EÚ (CS 2001, 2002, 2004 90, 2005, 2009 50, 2103 20)

Balance of the Slovak Foreign Trade with Processed Vegetables in the SR with EU (0702 – 0712, 0807)

Tabuľka č. 32

Rok	Krajiny	Údaje v tonách			Údaje v tis. Sk a v tis. €		
		Odoslanie	Prijatie	Rozdiel	Odoslanie	Prijatie	Saldo
2003	EÚ-15	185	9 661	-9 476	4 499	256 292	-251 793
2004	EÚ-25	7 412	29 352	-21 940	173 529	845 733	-672 204
2005	EÚ-25	12 342	36 668	-24 326	312 995	1 071 085	-758 090
2006	EÚ-27	19 495	42 123	-22 628	432 164	1 309 251	-877 087
2007	EÚ-27	12 432	43 713	-31 281	415 492	1 350 926	-935 434
2008	EÚ-27	15 209	44 339	-29 130	391 522	1 385 321	-993 799
*2008	EÚ-27	15 209	44 339	-29 130	12 996	45 984	-32 988
2009	EÚ-27	12 202	43 560	-31 358	10 491	45 027	-34 536

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, ŠÚ SR, MP SR k 16.3.2010

* od roku 2009 sa cena udáva v €, konverzný kurz 30,126

V obchodovaní so spracovanou zeleninou sú hlavnými partnermi, tak ako v obchodovaní s čerstvou zeleninou, krajiny EÚ. Prijatie spracovanej zeleniny predstavovalo 97,0 % z celkového dovozu spracovanej zeleniny a odoslanie 97,5 % z celkového vývozu.

3. Produkcia zeleniny v EÚ

Podľa odhadu MRRW v Poľsku produkcia zeleniny v EÚ bola v roku 2009 vyššia ako v predchádzajúcom roku o 2 % a jej objem predstavoval 67,0 mil. t. Vyššie úrody boli vo väčšine krajín spoločenstva vďaka priaznivému počasiu, ktoré prospelo hlavne teplomilnej zelenine.

V roku 2009 bola v EÚ vyššia produkcia rajčiakov konzumných, čo ovplyvnila ich úroda v Španielsku a Holandsku. Rovnako sa zvýšila produkcia rajčiakov určených na spracovanie. Najvýraznejšie sa zvýšila produkcia rajčiakov na spracovanie v Taliansku a Španielsku, najdôležitejších producentov tejto zeleniny v EÚ. Zvýšila sa i produkcia papriky, hlavne v Španielsku a tiež kukurice cukrovej. Z ostatnej zeleniny sa najviac zvýšila úroda mrkvy. Úroda cibule sa nezmenila.

V roku 2009/10 bude v EÚ vyššia produkcia rajčiakových výrobkov, hlavne koncentrátu a rajčiakovej pasty. Výroba tohto tovaru bude proporcionálne taká ako produkcia suroviny, lebo bola veľmi nízka zásoba výrobkov z rajčiakov na začiatku sezóny 2008/09 po ich nízkej produkcii. Nepatrne sa zvýši aj produkcia mrazených výrobkov, najvyšší nárast sa očakáva vo výrobe mrazenej mrkvy a strukovej zeleniny. Ponuka mrazených výrobkov vzrastie viac ako produkcia zeleniny, zásoby mrazenej zeleniny na začiatku sezóny 2009/10 boli vyššie ako na začiatku sezóny 2008/09. Tie boli nízke hlavne z dôvodu ich nízkej spotreby v tretích krajinách.

Ceny väčšiny zeleninových výrobkov na trhu únie, ale aj na svetovom trhu, budú nižšie ako v roku 2008/09. Produkcia výrobkov z rajčiakov bude vyššia vo všetkých krajinách, hlavne v Číne a USA. Najviac sa zníži cena mrazených výrobkov z karfiolu, brokolice a strukovej zeleniny. Pokles cien papriky na trhu únie bude zapríčinený ponukou tejto zeleniny z Turecka, najväčšieho dovozcu papriky a produktov z nej z tretích krajín. Pokles ceny konzervovanej kukurice zastaví zmenšenie jej importu z Thajska, ktoré je najvýznamnejším importérom konzervovanej kukurice na svete a kde bude úroda kukurice nižšia ako v roku 2008/09.

Zásoby väčšiny zeleninových výrobkov na konci sezóny 2009/10 budú nižšie ako rok predtým. Vyššie môžu byť jedine zásoby výrobkov z rajčiakov.

Produkcia zeleniny v EÚ (mil. t)

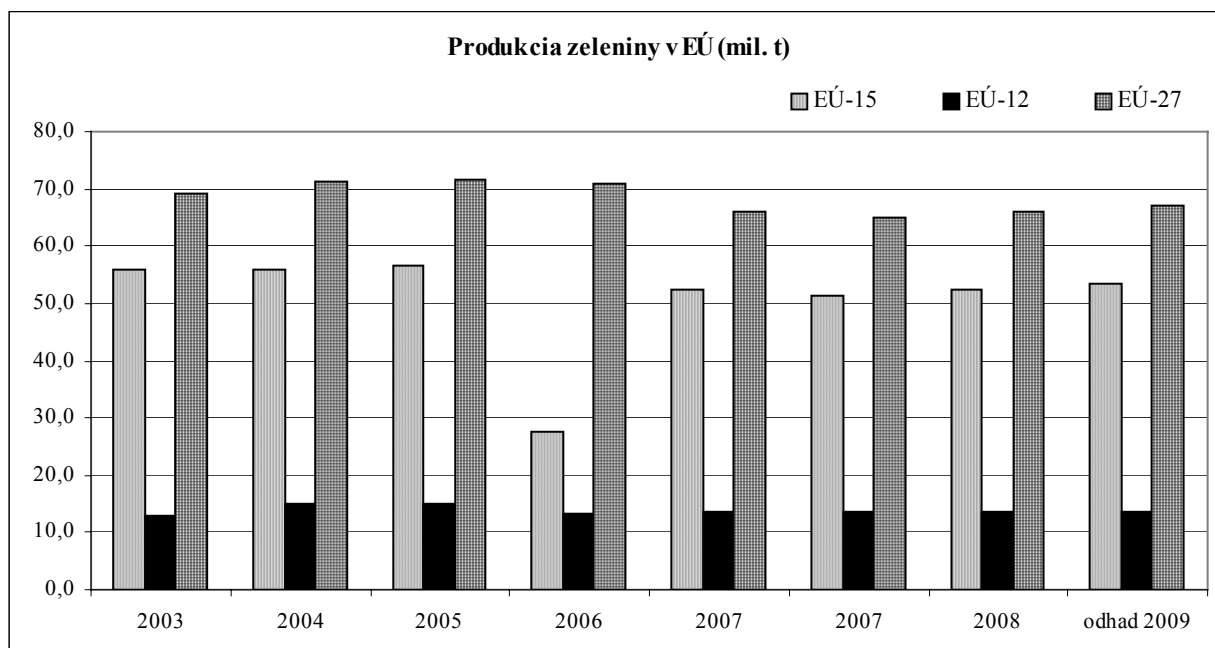
Vegetable Production in EU (mill. t)

Tabuľka č. 33

Ukazovateľ	2003	2004	2005	2006	2007	2007	2008	Odhad 2009
EÚ-15	56,0	56,0	56,7	27,7	52,5	51,4	52,5	53,5
EÚ-12	13,1	15,1	15,0	13,2	13,7	13,5	13,5	13,5
EÚ-27	69,1	71,1	71,7	70,9	66,2	64,9	66,0	67,0

Prameň: Rynek owoców i warzyw, december 2009

Graf č. 5

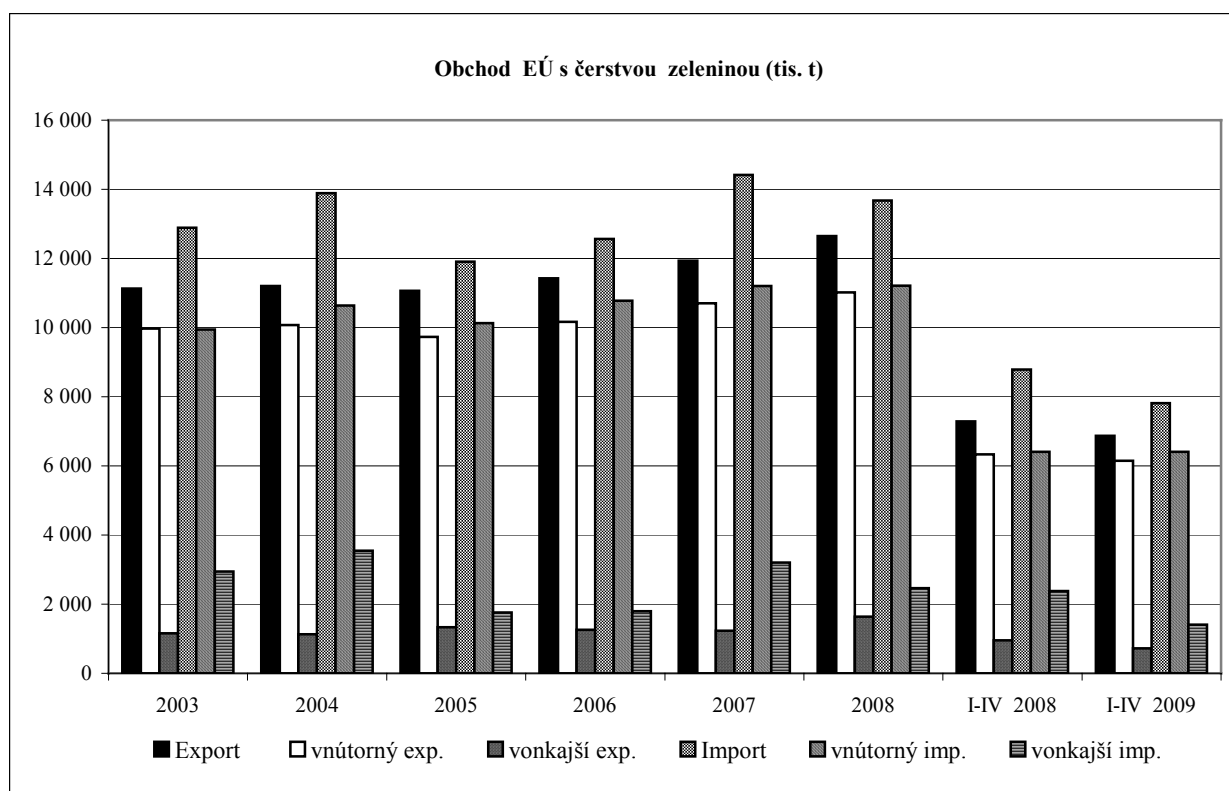
Obchod EÚ s čerstvou zeleninou (tis. t)

EU Trade with Fresh vegetable (th. t)

Tabuľka č. 34

Ukazovateľ	2003	2004	2005	2006	2007	2008	I-IV 2008	I-IV 2009
Export	11 131	11 205	11 067	11 422	11 935	12 651	7 288	6 870
vnútorný	9 971	10 076	9 735	10 165	10 700	11 015	6 334	6 144
vonkajší	1 162	1 129	1 332	1 257	1 235	1 636	954	726
Hlavní exportéri								
Španielsko	3 274	3 281	3 224	3 506	3 209	3 310	2 232	2 091
Holandsko	2 917	3 126	3 163	3 209	3 522	3 562	1 870	1 666
Francúzsko ⁸	1 052	981	891	1 001	899	986	560	611
Import	12 890	13 888	11 911	12 567	14 415	13 677	8 785	7 812
vnútorný	9 949	10 640	10 126	10 774	11 207	11 213	6 406	6 404
vonkajší	2 941	3 548	1 758	1 793	3 208	2 464	2 379	1 407
Hlavní importéri								
Nemecko	3 151	3 152	2 871	3 055	3 077	3 156	1 941	1 933
Veľká Británia	1 467	1 558	1 635	1 644	1 984	1 729	972	921
Holandsko	1 124	1 113	894	902	1 006	839	484	489

Prameň: Rynek owoców i warzyw, december 2009

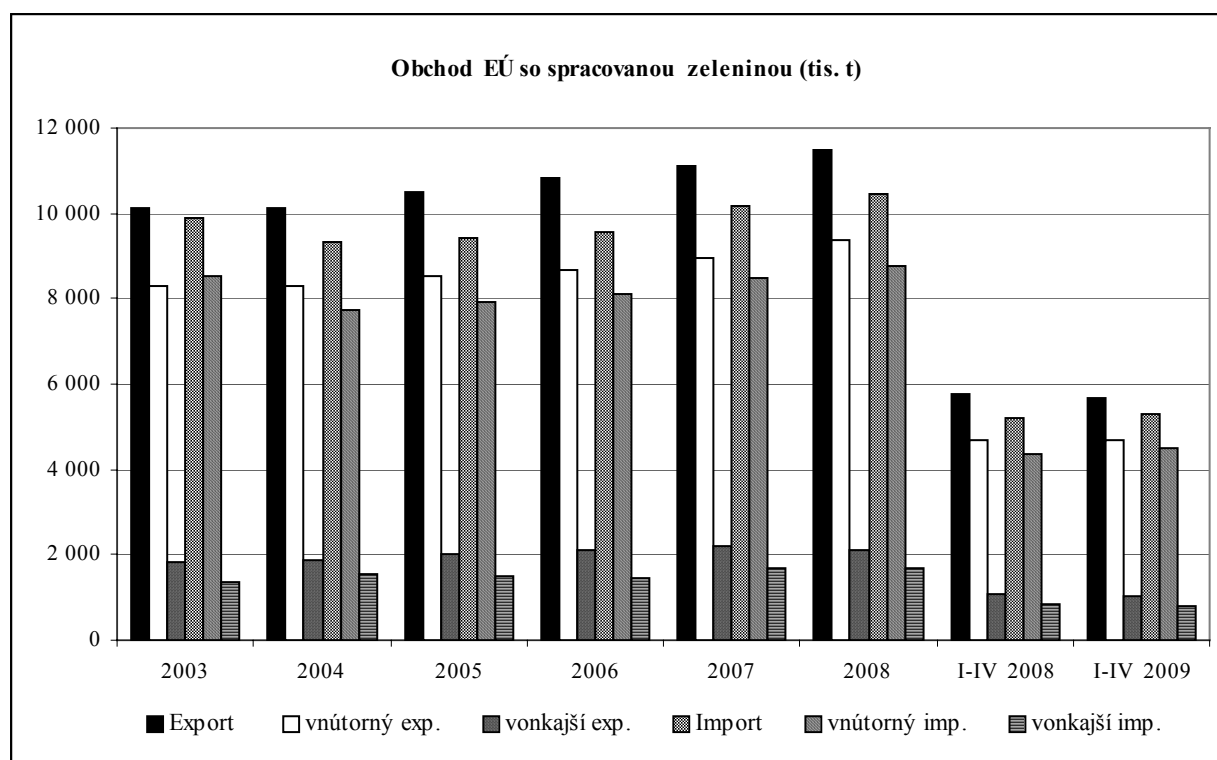
Obchod EÚ so spracovanou zeleninou (tis. t)

EU Trade with Vegetable Products (th. t)

Tabuľka č. 35

Ukazovateľ	2003	2004	2005	2006	2007	2008	I-IV 2008	I-IV 2009
Export	10 131	10 148	10 523	10 805	11 123	11 488	5 783	5 684
vnútorný	8 308	8 276	8 528	8 677	8 934	9 361	4 696	4 671
vonkajší	1 823	1 872	1 996	2 129	2 189	2 127	1 087	1 013
Import	9 888	9 306	9 426	9 574	10 161	10 454	5 222	5 276
vnútorný	8 544	7 751	7 930	8 123	8 481	8 759	4 381	4 484
vonkajší	1 344	1 555	1 496	1 451	1 680	1 695	841	792

Prameň: Rynek owoców i warzyw, december 2009

Obchod EÚ s vybranými výrobkami zo zeleniny (tis. t)

EU Trade with Selected Vegetable Products

Tabuľka č. 36

Ukazovateľ	2004	2005	2006	2007	2008	I-IV 2008	I-IV 2009
Mrazená zelenina	2 345	2 296	2 393	2459	2502	1260	1413
vnútorný import	2 121	2 051	2 104	2160	2204	1115	1279
vonkajší import	225	245	289	329	298	145	134
Nakladaná zelenina	561	609	520	563	549	347	257
vnútorný import	306	337	243	280	256	116	121
vonkajší import	255	272	277	283	293	131	136
Konzervy	2 204	2 255	2 269	2431	2588	1299	1156
vnútorný import	1 723	1 770	1 803	1905	2055	1037	930
vonkajší import	481	485	466	526	533	262	226
Sušená zelenina	230	256	260	300	305	168	141
vnútorný import	131	154	158	180	17	103	88
vonkajší import	99	102	102	120	127	65	53
Spracované rajčiaky	1 596	1 637	1 636	1835	1842	923	920
vnútorný import	1 269	1 412	1 500	1595	1557	773	752
vonkajší import	327	225	136	240	285	150	168

Prameň: Rynek owoców i warzyw, december 2009

Príloha

Colný sadzobník pre dovoz vybraných druhov zeleniny na Slovensko na rok 2010

Customs Tariffs for import of Selected Types of Vegetables to the Slovakia for the year 2010

Položka CS	Názov tovaru	Zmluvné colné sadzby (%)
0702 00 00	Rajčiaky čerstvé	(⁵)
	alebo chladené	
0703	Cibuľa, šalotka, cesnak,	
	pór a iná cesnak. zel.	
	Cibuľa:	
0703 10 11	sadzačka	9,6
0703 10 19	ostatná	9,6
0703 10 90	šalotka	9,6
0703 20 00	Cesnak	9,6 + 120 €/100 kg/net (¹)
0703 90 00	Pór a iná cesnak. zel.	10,4
0704	Kapusta, karfiol, kel	
	kučer., kaleráb a podobné	
	jedlé plody	
0704 10 00	Karfiol a brokolica	(²)
0704 20 00	Ružičkový kel	12
0704 90	Ostatné	
0704 90 10	Kapusta biela a červená	12 MIN 0,4 €/100 kg/net
0704 90 90	Ostatné	12
0705	Hlávkový šalát a čakanka	
0705 11 00	Hlávkový šalát obyčajný:	(³)
0705 19 00	Ostatné	10,4
0705 21 00	Čakanka šalátová	10,4
0705 29 00	Ostatná	10,4
0706	Mrkva, okrúhlica, šalátová	
	repa, kozia brada, hľuzový	
	zeler, reďkev	
0706 10 00	Mrkva a repy	13,6 (¹)
0706 90	Ostatné	
0706 90 10	Hľuzový zeler	(⁴)
0706 90 30	Chren	12
0706 90 90	Ostatné	13,6

pokračovanie prílohy č. 1

Položka CS	Názov tovaru	Zmluvné colné sadzby (%)
0707 00	Uhorky a nakladačky	
0707 00 05	Uhorky šalátové	(⁵)
0707 00 90	Nakladačky	12,8
0708	Strukoviny, tiež vylúpané, čerstvé alebo chladené	
0708 10 00	Hrach	(⁶)
0708 20 00	Fazuľa	(⁷)
0708 90 00	Ostatné strukoviny	11,2
0709	Ostatná zelenina čerstvá alebo chladená	
0709 20 00	Špargľa	10,2
0709 30 00	Baklažán ¹	12,8
0709 40 00	Zeler iný ako hľuzový	12,8
0709 70 00	Špenát	10,4
0807	Melóny a papáje	
08071100-1900	Melóny	8,8
8072000	Papáje ¹⁹	bez cla

Prameň: Colný sadzobník pre rok 2010: Nariadenie Komisie (ES) č. 948/2009

(1) — Od 1. januára do 31. mája: 8.

— Od 1. júna do 31. augusta: 13,6.

— Od 1. septembra do 31. decembra: 8.

(2) — Od 1. januára do 30. júna: 10,4 MIN 1,6 €/100 kg/net

— Od 1. júla do 30. septembra: 13,6 MIN 1,6 €/100 kg/net.

— Od 1. októbra do 31. decembra: 10,4 MIN 1,6 €/100 kg/net.

(3) Colná kvóta WTO: pozri prílohu 7.

(4) Tovar uvedený v tejto podpoložke musí spĺňať podmienky ustanovené v príslušných ustanoveniach Spoločenstva [pozri články 291 až 300 nariadenia Komisie (EHS) č. 2454/93]

(5) Pozri prílohu 2

(6) — Od 1. januára do 31. mája: 8.

— Od 1. júna do 31. augusta: 13,6.

— Od 1. septembra do 31. decembra: 8.

(7) — Od 1. januára do 30. júna: 10,4 MIN 1,6 €/100 kg/net.

— Od 1. júla do 30. septembra: 13,6 MIN 1,6 €/100 kg/net.

Od 1. októbra do 31. decembra: 10,4 MIN 1,6 €/100 kg/net.

**Prehľad právnych predpisov vypracovaných Ministerstvom pôdohospodárstva SR
uverejnených v Zbierke zákonov SR za rok 2009 k 31.12.2009**

- **18/2009** Z. z. - Oznámenie Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky o vydaní výnosu o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky na všeobecne prospešné aktivity v pôdohospodárstve a pri rozvoji vidieka
- **20/2009** Z. z. – Nariadenie vlády Slovenskej republiky o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb
- **32/2009** Z. z. - Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 373/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie prípravkov na ochranu rastlín na trh
- **45/2009** Z. z. - Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2005 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti v znení zákona č. 295/2007 Z. z. a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- **88/2009** Z. z. - Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky o odbornom vzdelávaní v oblasti uvádzania prípravkov na ochranu rastlín alebo iných prípravkov na trh a ich aplikácii
- **112/2009** Z. z. - Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 199/2005 Z. z. o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení neskorších predpisov
- **114/2009** Z. z. - Nariadenie vlády Slovenskej republiky o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou doplnkových národných priamych platieb v rastlinnej výrobe
- **121/2009** Z. z. - Nariadenie vlády Slovenskej republiky z 11. marca 2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 499/2008 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory podľa programu rozvoja vidieka
- **155/2009** Z. z. - Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 20/2009 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb
- **183/2009** Z. z. - Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o vedení evidencie spotreby, o spôsobe aplikácie prípravkov na ochranu rastlín a iných prípravkov a o hláseniach
- **189/2009** Z. z. - Zákon o ekologickej poľnohospodárskej výrobe
- **202/2009** Z. z. - Zákon o právnej ochrane odrôd rastlín
- **223/2009** Z. z. - Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 373/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na

uvádzanie prípravkov na ochranu rastlín na trh v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 32/2009 Z. z.

- **264/2009** Z. z. - Nariadenie vlády Slovenskej republiky o podporných opatreniach v pôdohospodárstve
- **310/2009** Z. z. - Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 256/2008 Z. z. o podrobnostiach o prípravkoch na ochranu rastlín a o iných prípravkoch
- **322/2009** Z. z. - Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 373/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie prípravkov na ochranu rastlín na trh v znení neskorších predpisov
- **341/2009** Z. z. - Nariadenie vlády Slovenskej republiky o poskytovaní pomoci na podporu spotreby ovocia a zeleniny pre deti v materských školách a pre žiakov v základných školách
- **381/2009** Z. z. - Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 264/2009 Z. z. o podporných opatreniach v pôdohospodárstve
- **480/2009** Z. z. - Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 199/2005 Z. z. o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení neskorších predpisov
- **484/2009** Z. z. - Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 264/2009 Z. z. o podporných opatreniach v pôdohospodárstve v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 381/2009 Z. z.
- **485/2009** Z. z. - Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 373/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie prípravkov na ochranu rastlín na trh v znení neskorších predpisov

Prehľad právnych predpisov vypracovaných Ministerstvom pôdohospodárstva SR uverejnených v Zbierke zákonov SR za rok 2010 k 1.6.2010

- **79/2010** Z. z. - Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 493/2008 Z. z., ktorým sa ustanovuje výpočet výdavkov orgánov úradnej kontroly potravín a orgánov štátnej správy vo veterinárnej oblasti
- **5. 80/2009** Z. z. - Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 199/2005 Z. z. o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení neskorších predpisov
- **6. 96/2010** Z. z. - Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 373/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie prípravkov na ochranu rastlín na trh v znení neskorších predpisov

- **127/2010** Z. z. - Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 20/2009 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb v znení neskorších predpisov
- **128/2010** Z. z. - Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 499/2008 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory podľa programu rozvoja vidieka v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 121/2009 Z. z.
- **186/2010** Z. z. - Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 58/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva zelenín na trh v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 278/2007 Z. z.
- **233/2010** Z. z. - Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 373/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie prípravkov na ochranu rastlín na trh v znení neskorších predpisov

Dielo a jeho časti je možné publikovať len s písomným súhlasom nositeľa autorského práva.

Zelenina

Vydal: Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva, Trenčianska 55, 824 80 Bratislava. Náklad: 30 výtlačkov. Rozsah 57 strán, v tom 36 tabuliek, 6 grafov a 2 prílohy.

VÚEPP Bratislava
ISBN 978-80-8058-542-6